

FORORD

Arbejdsskadestyrelsen har i 2008 afsluttet godt 3.000 flere sager, end der er anmeldt i året. Der er afsluttet mere end 2.000 ulykkessager og godt 1.000 flere erhvervssygdomssager. Det viser den nyeste årsstatistik fra Arbejdsskadestyrelsen.

Årsstatistikken viser, at der er anmeldt godt 1.200 flere ulykkessager i 2008 end i 2007. Tilsvarende er der anmeldt knap 300 færre erhvervssygdomssager. Der er anmeldt godt 800 flere ulykker om forstrækninger med mere. Disse ulykker er nu på niveau med antal anmeldelser i 2006.

Årsstatistikken viser, at der er afvist godt 1.000 flere ulykker i 2008 end i 2007. Niveaut for anerkendelser er på samme niveau som i 2007, da der er afgjort 100 flere ulykker med erstatning. Anerkendelsesprocenten for ulykker er dog påvirket i negativ retning på grund af stigning i anmeldelser.

Arbejdsskadestyrelsen udgiver for 11. gang en arbejdsskadestatistik baseret på oplysninger om de sager, som styrelsen har behandlet de seneste år (2002-2008). Årsstatistikken består af elementer, nemlig en traditionel arbejdsskadestatistik samt et udvalgt tema.

Den traditionelle arbejdsskadestatistik beskriver de sager, Arbejdsskadestyrelsen har modtaget og behandlet i 2008. Det er en kommenteret opgørelse af skader, der anmeldes til Arbejdsskadestyrelsen, og hovedparten af informationerne i statistikken er indsamlet i forbindelse med sagsbehandlingen af skadeanmeldelserne.

Årets *tema* har fokus på arbejdsskadereformen fra 2004. Temaet tager udgangspunkt i året for skaden for at belyse de hidtil opnåede ændringer som følge af nye definitioner af arbejdsulykker og erhvervssygdomme opgjort for en skadeårgang. Temaet fra 2006 belyste skadeårgang 1997 og viste, at der selv efter 10 år efter en skade træffes afgørelse i sagen. Temaet i 2008 er derfor en midtvejs-evaluering af arbejdsskadereformen.

København, den 24. juni 2009

Anne Lind Madsen
Direktør

INDHOLDSFORTEGNELSE

<i>Forord</i>	2
1. Udviklingen i hovedtræk 2002-2008	5
2. Tema – Arbejdsskadereformen – en midtvejsevaluering	8
2.1 Indledning	8
2.2 Konklusion	9
Hvilke ændringer medførte arbejdsskadereformen?	11
Opgørelsesmetode	12
2.3 Ulykker	13
Anmeldelser	13
Anerkendelsesprocent	14
Afvisninger af ”processuelle” grunde	15
Anerkendelser	17
Erstatninger	19
2.4 Erhvervssygdomme	24
Anmeldte	25
Anerkendte	27
Erstatninger	29
2.5 Temabilag	33
3. Statistik om arbejdsskader 2002-2008	35
Læsevejledning	35
Hvilke sager er omfattet af statistikken?	35
Centrale begreber	35
Hvor kan jeg læse mere?	36
Hvordan læses tabellerne?.....	36
Generelle forbehold.....	37
I. Generelt om arbejdsskadesager	39
I.1 Anmeldelser	39
I.2 Afsluttede sager	40
I.3. Afgørelser	41
I.4. Erstatninger.....	44
II. Ulykker	45
II.1. Arbejdsulykke opgjort efter skadeart.....	47
II.2 Arbejdsulykker opgjort efter skadens placering på legemet.....	48
II.3 Arbejdsulykker opgjort efter årsag	50
II.4 Arbejdsulykker i forskellige brancher	52
II.5 Arbejdsulykker opgjort efter køn.....	55
II.6 Arbejdsulykker opgjort efter alder.....	57
II.7 Arbejdsulykker opgjort efter regioner	58
III. Erhvervssygdomme	60
III.1 Erhvervssygdomme opgjort efter diagnoser.....	61
III.2 Erhvervssygdomme i forskellige brancher	64
III.3 Erhvervssygdomme opgjort efter køn	68
III.4 Erhvervssygdomme opgjort efter alder	69
III.5 Erhvervssygdomme opgjort efter regioner	71
IV. Pludselige løfteskader	73

Arbejdsskadestatistikken 2008

V. Brilleskader.....	74
VI. B-sager	75

1. UDVIKLINGEN I HOVEDTRÆK 2002-2008

Antallet af anmeldte arbejdsskadesager ligger nogenlunde på samme niveau i perioden 2006-2008. I 2008 udgør det samlede antal anmeldelser cirka 41.000.

Antallet af anmeldte arbejdsulykker ligger på cirka 20.000 sager i hele perioden og toppe i 2008 med godt 21.600 sager. Antallet af erhvervssygdomme har været stigende gennem det meste af perioden og udgør i 2008 47 procent af det samlede antal anmeldelser. Antallet af anmeldte brilleskader og pludselige løfteskader er faldende i hele perioden og udgør en meget beskedent del af de anmeldte arbejdsskader i de seneste år.

Tabel 1.1 Anmeldte arbejdsskadesager, 2002-2008

Sagsklasse/År for anmeldelse	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008
Arbejdsulykker	20.205	19.784	20.508	20.348	21.531	20.394	21.620
- heraf reformsager	-	-	12.661	18.458	20.331	19.509	20.974
Erhvervssygdomme	12.543	12.376	13.991	16.941	18.367	19.410	19.120
Pludselige løfteskader	1.851	1.710	653	101	41	13	9
Brilleskader	146	103	93	90	87	79	84
I alt (inkl. øvrige)	34.745	33.973	35.245	37.480	40.026	39.896	40.833

Arbejdsulykker skal kun anmeldes til Arbejdsskadestyrelsen, hvis de antages at kunne medføre tab af erhvervsevne, varigt mén eller mindst fem ugers fravær.

De anmeldte ”reformsager” i tabel 1.1 refererer til anmeldte arbejdsulykker sket efter 1. januar 2004. Som det ses, stiger antallet af anmeldte arbejdsulykker fra 2003 til 2004 med cirka 700 skader. Dette skal sammenholdes med faldet på cirka 1.100 pludselige løfteskader, idet reformen også indebærer, at pludselige løfteskader nu indgår i det nye og bredere ulykkesbegreb. Der henvises til årets *tema – Arbejdsskadereformen – en midtvejsevaluering* for en uddybende statistisk redegørelse om arbejdsskadereformen.

Som det fremgår af tabel 1.2, er anerkendelsesprocenten faldet lidt for alle sagsklasser i 2008 i forhold til året før. Anerkendelsesprocenten for ulykker er i 2008 74,5. Dette skal ses i lyset af, at der er afsluttet flere ulykkessager. Der er således antalmæssigt anerkendt flere ulykker. Den lavere anerkendelsesprocent kan skyldes, at styrelsen i 2008 havde fokus på visitation af nye sager. Da det er hurtigere at nå frem til en afgørelse om afvisning end anerkendelse og udmåling af erstatning, vil en visitering af nye sager medføre et fald i anerkendelsesprocenten.

Det fremgår af tabel 1.2, at anerkendelsesprocenten for erhvervssygdomme svinger i hele perioden. I 2008 blev 24,1 procent af erhvervssygdommene anerkendt, hvilket ligger lidt under anerkendelsesprocenten i 2007, som er det år med den højeste anerkendelsesprocent i perioden. En af årsagerne til udsvingene er det stigende antal anmeldelser af erhvervssygdomme efter 2005. Desuden er den selvstændige anerkendelsesafgørelse bortfaldet med arbejdsskadereformen. Når man sammenligner anerkendelsesprocenten og antallet af anerkendelser, skal man være opmærksom på, at anerkendelsesprocenten og antallet af anerkendelser i de første år efter arbejdsskadereformens ikrafttræden vil være lav på grund af indførelse af den samlede afgørelse, hvor afgørelse om anerkendelse først kommer samtidig med afgørelse om erstatning.

Tabel 1.2 Anerkendelsesprocenter i arbejdsskadesager, 2002-2008

Sagsklasse/År for anerkendelse	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008
Arbejdsulykker	70,8	69,6	64,9	75,0	77,0	79,0	74,5
Erhvervssygdomme	18,8	23,5	19,3	18,5	17,9	24,4	24,1
Pludselige løfteskader	3,9	4,4	8,0	23,4	43,9	38,6	30,0
Brilleskader	82,9	80,0	73,4	72,7	78,4	59,7	50,0

Tabel 1.3 giver en oversigt over førstegangsaftagelser blandt de anmeldte arbejdsulykker. Der har været en stigning i antallet af sager med afgørelse om positivt erhvervsevnetab i perioden 2002-2007, dog med et lavere antal i 2008. Dette kan skyldes, at styrelsen i 2005 og 2007 har haft særlig fokus på afslutning af de ældste sager (2-årssager), hvilket har medført en stigning i afsluttede sager i disse år og en nedbringelse af den verserende sagsportefølje. Dette understøttes af, at stigningen i antal afgørelser ikke kan forklares med en tilsvarende stigning i antal anmeldelser. I 2008 udgør afgørelser om positivt erhvervsevnetab cirka fire procent af de samlede afgørelser i arbejdsulykkessager.

Antallet af sager, hvori der alene blev truffet afgørelse om positivt varigt mén, er faldet med godt 350 sager i 2008 i forhold til året før og udgør cirka 24 procent af de samlede afgørelser for arbejdsulykker i 2008. Antallet af afviste arbejdsulykkessager er steget med cirka 1.300 sager og udgør 25 procent i 2008, mens andelen af afviste arbejdsulykker var på cirka 20 procent året før. I 2008 afsluttes cirka 43 procent af sagerne med, at sagen anerkendes, uden at den medfører erstatning. Som tidligere nævnt hænger dette sammen med, at der i 2005 og 2007 var fokus på at få afsluttet de ældste sager, mens der i 2008 var fokus på at få visiteret og afsluttet de "hurtige" sager, for eksempel sager til afvisning og sager til anerkendelse uden erstatning.

Tabel 1.3 Afsluttede arbejdsulykkessager opgjort efter afgørelse*, 2002-2008

Afgørelse/År for afgørelse	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008
Erhvervsevnetab og evt. mén	368	477	661	1.231	1.085	1.413	1.050
Mén	3.920	4.855	2.962	4.535	4.132	6.044	5.693
Anerkendt uden erstatning	9.866	9.438	7.016	10.283	9.396	9.480	10.327
Afvist	6.530	6.275	5.318	4.624	4.562	4.666	6.002
Anden afgørelse	534	789	862	822	914	694	707
I alt	21.218	21.834	16.819	21.495	20.089	22.297	23.779

*Tabellen omfatter kun førstegangsaftagelser

I tabel 1.4 vises førstegangsaftagelser i erhvervssygdomssager. I 2008 afvises cirka 73 procent af sagerne, hvilket er den laveste afvisningsprocent i hele perioden. Næsten otte procent anerkendes uden erstatning. I cirka 11 procent af sagerne træffes der afgørelse om positivt varigt mén uden erhvervsevnetab, mens der i knap tre procent af sagerne træffes afgørelse om positivt erhvervsevnetab og eventuelt positivt varigt mén.

Tabel 1.4 Afsluttede erhvervssygdomssager opgjort efter afgørelse*, 2002-2008

Afgørelse/År for afgørelse	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008
Erhvervsevnetab og evt. mén	135	169	258	489	424	679	544
Mén	1.218	1.603	1.189	1.314	1.376	2.370	2.324
Anerkendt uden erstatning	575	700	431	702	862	1.527	1.636
Afvist	10.921	10.477	9.810	11.857	12.597	14.924	14.833
Anden afgørelse	467	632	1.047	831	949	950	962
I alt	13.316	13.581	12.735	15.193	16.208	20.450	20.299

*Tabellen omfatter kun førstegangsafgørelser

Tabel 1.5 viser et samlet billede af udbetalingerne af erstatninger i forbindelse med arbejdsskader. De samlede udgifter er størst i 2005 og er i 2008 lige over niveau for 2002. Det er især udgifterne til ulykker, som har et stort fald fra 2007 til 2008. Udgifterne til erhvervssygdommene er også lavere i 2008 end 2007. Dette kan skyldes styrelsens indsats med at nedbringe antal verserende sager i årene 2005 og 2007. Der henvises i øvrigt til opgørelse af udgifterne efter arbejdsskadeformen i dette års tema.

Det skal her bemærkes, at den store stigning i erstatningsudgifterne fra 2002 til 2003 kan skyldes, at der blev truffet væsentligt flere afgørelser om positivt erhvervsevnetab (jævnfør tabel I.10).

Derudover kan en højesteretsdom om erstatningsstørrelser til personer under revalidering også have haft en betydning for gældende praksis (UfR 2002.730H fra 10. januar 2002). Når erstatningsudgifternes høje niveau opretholdes i 2004 og 2005, skyldes det, at der er blevet truffet flere afgørelser om positivt mén og erhvervsevnetab i forhold til tidligere år. Desuden kan det delvist skyldes virkningerne af højesteretsdommen vedrørende erhvervsevnetabets størrelse for personer i fleksjob (UfR 2004.867H). Det skønnes, at der er afgjort 1.500-1.800 sager af denne type.

Tabel 1.5 Erstatningsudgifter i mio. kr. (2008-niveau) opgjort efter sagsklasse

Sagsklasse/År for tilkendelse af erstatning	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008
Ulykker	1.904,0	2.817,8	2.830,6	3.236,6	2.326,1	2.558,6	1.842,3
Erhvervssygdomme	563,2	744,0	739,8	1.023,5	775,1	996,4	782,9
Pludselige løfteskader	34,9	57,4	52,3	47,8	40,8	33,2	16,0
I alt (inkl. øvrige)	2.502,1	3.619,2	3.622,7	4.307,9	3.142,0	3.588,3	2.641,2

2. TEMA – ARBEJDSKADEREFORMEN – EN

MIDTVEJSEVALUERING

2.1 Indledning

Arbejdsskadereformen udsprang af en bred politisk aftale med enighed om især tre elementer: For det første skulle arbejdsskadereformen føre til, at skader, der skyldes arbejdet, anerkendes som arbejdsskader. For det andet, at der især kom fokus på sygdomme som følge af nedslidning, og for det tredje, at sagsbehandlingstiden kom ned.

Dette tema belyser de to første elementer, idet der ses nærmere på, hvordan det er gået med anerkendelse af arbejdsskader efter de nye definitioner af ulykker og erhvervssygdomme. Sagsbehandlingstiden vil ikke blive belyst i dette tema, men oplysninger om sagsbehandlingstid findes på styrelsens hjemmeside under tema "Rundt om sagsbehandlingen". Her skal det blot bemærkes, at der også på dette punkt er sket fremskridt.

Arbejdsskadereformen medførte, at ulykker, pludselige løfteskader og kortvarige skadelige påvirkninger blev slået sammen til ét nyt ulykkesbegreb. Det nye ulykkesbegreb er bredere end det tidligere ulykkesbegreb. De arbejdsulykker, som tidligere blev afvist, fordi der ikke var sket noget uventet eller usædvanligt, vil kunne anerkendes med det nye ulykkesbegreb.

På erhvervssygdomsområdet kom der ændrede krav til, hvornår en erhvervssygdom kan optages på erhvervssygdomsfortegnelsen. Tidligere krævede loven, at der skulle være både medicinsk og teknisk erfaring, før en erhvervssygdom kunne optages på erhvervssygdomsfortegnelsen. Med de nye krav er det nok med medicinsk dokumentation af sammenhængen mellem påvirkningen og sygdommen.

Det nye ulykkesbegreb gælder for ulykker, som sker den 1. januar 2004 eller senere. For erhvervssygdomme er skæringsdatoen den 1. januar 2005.

I forbindelse med udarbejdelsen af arbejdsskadereformen blev det forventet, at anerkendelsesprocenten for ulykkerne ville stige til cirka 85 procent. For erhvervssygdommene blev det forventet, at antallet af anerkendelser ville stige med cirka 1.000 på årsbasis.

Nu er det fem år siden, det nye ulykkesbegreb trådte i kraft, og fire år siden de ændrede krav til optagelse på erhvervssygdomsfortegnelsen trådte i kraft. Det er endnu for tidligt at opgøre de endelige konsekvenser af arbejdsskadereformen, men man kan på nuværende tidspunkt se de første konsekvenser og vurdere, om arbejdsskadereformen er på rette spor. Man vil på nuværende tidspunkt kunne se effekten på anerkendelsesspørgsmålet i form af antallet af anerkendelser og anerkendelsesprocenten. Effekterne på antallet af erstatninger kan være længere tid undervejs, idet der kan gå mange år, inden den "sidste" afgørelse i sagen er truffet. Temaet i Arbejdsskadestatistikken fra 2006 viste, at der selv 10 år efter ulykken træffes afgørelser i sagen. Årsagen til dette er arbejdsskadesikringslovens muligheder for revision og genoptagelse.

2.2 Konklusion

Ulykker

Anerkendelsesprocenten for ulykker og pludselige løfteskader er steget fra 64 procent for skader sket i 2003 til 80 procent for skader sket i 2004, hvilket er en stigning på cirka 16 procentpoint. De ulykkestyper, som har oplevet de største stigninger i anerkendelsesprocenten er *rygulykkerne*. For disse ulykker er anerkendelsesprocenten steget fra 50 til 74, svarende til en stigning på 24 procentpoint. Det var denne gruppe, som havde den laveste anerkendelsesprocent før arbejdsskadereformen. De er fortsat blandt de laveste anerkendelsesprocenter, men springet op til de andre er blevet mindre.

At de pludselige løfteskader blev inkluderet i ulykkesbegrebet, har ikke medført en tilsvarende stigning i antallet af anmeldte ulykker. Størstedelen af de pludselige løfteskader var rygskader, men der er ikke sket en stigning i anmeldelse af rygulykker. Det ser ikke ud til, at anmeldemønstret har ændret sig i perioden. Der er kun små forskydninger ved de enkelte fordelinger. Antallet af ulykker med årsagen *overbelastning* er steget lidt, hvilket kan skyldes, at de pludselige løfteskader nu er omfattet af ulykkesbegrebet.

Ulykker vedrørende *over- og underekstremiteterne* har ligeledes oplevet et løft i anerkendelsesprocenterne. For skader på overekstremiteterne er anerkendelsesprocenten steget fra 77 til 85 og for skader på underekstremiteterne er anerkendelsesprocenten steget fra 72 til 84.

Hvis man ser på årsagerne til ulykkerne, er det *overbelastningerne*, som har oplevet det største løft i anerkendelsesprocenten efter arbejdsskadereformen. Anerkendelsesprocenten for denne gruppe er steget fra 42 for skader sket i 2003 til 72 for skader sket i 2004.

Antallet af sager, hvor der er tilkendt positivt mén i løbet af de første fem år, er ligeledes steget. For skader sket i 2003 var der i løbet af de første fem år tilkendt positivt mén i cirka 5.400 sager, og for skader sket i 2004 er der tilkendt positivt mén i cirka 6.400 sager.

Antallet af sager, hvor der er tilkendt positivt erhvervsevnetab i løbet af de første fem år, er for skader sket i 2004 på niveau med skader sket i 2002 og 2003. Der er dog sket en ændring i, hvilke type af skader, som har fået positivt erhvervsevnetab. Antallet af sager med positiv erstatning er steget for *rygulykkerne*. De afgørelser, som er truffet i sagerne, er ikke nødvendigvis de sidste i sagen. Opgørelser har vist, at tilskadekomne kan opretholde deres tilknytning til arbejdsmarkedet i flere år efter ulykken, og der kan derfor gå flere år, inden der tilkendes et positivt erhvervsevnetab. Den gennemsnitlige erhvervsevnetabsprocent ligger på niveau med tidligere år.

Hvis man sammenholder erstatningsudgifterne for skader sket i 2004 med tidligere år for en tilsvarende periode, er erstatningsudgifterne endnu ikke nået op på niveau med de tidligere år. For skader sket i 2004 er der i de første fem år tilkendt erstatning for 1,9 mia. kr., mens erstatningsudgifterne for skader sket i 2003 efter fem år var på 2,1 mia. kr.

I forbindelse med arbejdsskadereformen blev afløsningsbeløbet afskaffet. Dette medførte, at erstatningen til den enkelte tilskadekomne blev lidt mindre end tidligere. Det er endnu for tidligt at sige noget om de samlede erstatningsudgifter for et reform-skadeår i forhold til et ikke reform-skadeår, idet vi ikke har set alle afgørelser i sagerne endnu. Dette kan hænge sammen med, at der kan gå flere år, før de arbejdsmæssige konsekvenser er så alvorlige, at den tilskadekomne ikke kan

opretholde sin tilknytning til arbejdsmarkedet, ligesom det er muligt, at vilkårene for at forblive på arbejdsmarkedet for personer med følger efter arbejdsskader har forbedret sig. Det er derfor endnu for tidligt at kunne opgøre de endelige konsekvenser af arbejdsskadereformen, ligesom det kræver mere end én skadeårgang for at kunne vurdere reformens konsekvenser endeligt.

Der er relativt få ulykker, der er så alvorlige, at den tilskadekomnes erhvervsevne påvirkes. Derfor kan udgifterne i den enkelte sag med positivt erhvervsevnetab have stor betydning for de samlede udgifter. En tidsmæssig forskydning af afgørelserne vil derfor have stor betydning for opgørelsen. Det er ikke muligt på baggrund af et enkelt skadeår at konkludere, at erstatningsudgifterne som følge af arbejdsskadereformen er faldet.

Erhvervssygdomme

På erhvervssygdomsområdet betød de ændrede krav, at erhvervssygdomsfortegnelsen skulle revideres. Det er en løbende proces, som medfører, at der iværksættes forskning/udredning på udvalgte områder for at dokumentere sammenhænge mellem påvirkninger og sygdomme. På nuværende tidspunkt er erhvervssygdomsfortegnelsen ændret fire gange. Ændringerne har indtil videre medført, at 14 nye sygdomme er blevet optaget på fortegnelsen, og betingelserne for anerkendelse er lempet for 18 sygdomme. Arbejdet med sammenhænge mellem påvirkninger og sygdomme har ligeledes betydet, at der er ændret på den gamle erhvervssygdomsfortegnelse.

Antallet af anmeldelser er steget med 36 procent fra 2000 til 2008. Størstedelen af stigningen er sket fra 2004 til 2005. Det kan ikke udelukkes, at en del af stigningen skyldes den større opmærksomhed, arbejdsskadeområdet fik i forbindelse med arbejdsskadereformen.

En stor del af stigningen var blandt *psykiske sygdomme*, men også antallet af anmeldte *sygdomme i bevægeapparatet* steg. For *høresygdomme* er antallet af anmeldelser faldet i perioden.

Antallet af anerkendelser er steget med cirka 1.000 sager for erhvervssygdomme anmeldt i 2004 til erhvervssygdomme anmeldt i 2005. På de områder, hvor der er ændret på fortegnelsen, kan man se en stigning i antallet af anerkendelser. Den største stigning har været for *høresygdomme*. Men der har også været en stigning for *sygdomme i bevægeapparatet, lungesygdomme/åndedrætssygdomme*.

Anerkendelsesprocenten for disse sygdomme er ligeledes steget. Anerkendelsesprocenten for *høresygdomme* er steget fra 22 til 51. Anerkendelsesprocenten for *lungesygdomme/åndedrætssygdomme* er steget fra 34 til 54, og anerkendelsesprocenten for *sygdomme i bevægeapparatet* er steget fra 8 til 10.

Antalsmæssigt er der anerkendt flere psykiske sygdomme, efter at posttraumatisk belastningsreaktion er kommet på erhvervssygdomsfortegnelsen, men anerkendelsesprocenten for psykiske sygdomme er faldet, hvilket skyldes, at antallet af anmeldelser er femdoblet i perioden.

Antallet af sager, hvor der er truffet afgørelser om positivt mén i de første fire år, er steget fra cirka 1.900 sager i ikke-reformår til cirka 2.300 sager om erhvervssygdomme anmeldt i 2005. Den største stigning er sket for *sygdomme i bevægeapparatet*. Der er kommet lidt flere sager med positivt mén blandt *høresygdomme*, men ikke svarende til stigningen i antallet af anerkendelser.

Antallet af sager, hvor der er truffet afgørelse om positivt erhvervsevnetab i de første fire år, er steget fra cirka 500 sager til over 600 sager. Størstedelen af stigningen ligger hos *sygdomme i bevægeapparatet*.

Erstatningsudgifterne er steget med cirka 60 mio. kr., hvis man sammenholder erstatningsudgifterne for erhvervssygdomme anmeldt i 2005 med erhvervssygdomme anmeldt i 2004 i de første fire år. I 2005 er erstatningsudgifterne efter de første fire år på 760 mio. kr. Som for ulykkerne er det endnu for tidligt at sige noget om de samlede økonomiske effekter af arbejdsskadereformen på erhvervssygdomsområdet. De første skadeår efter arbejdsskadereformens ikrafttræden er endnu ikke helt færdigbehandlet, idet sagerne kan blive genoptaget/revideret på et senere tidspunkt. Desuden er arbejdet med fornyelsen af erhvervssygdomsfortegnelsen en løbende proces, hvor sygdomme optages på fortegnelsen i takt med, at ny viden/forskning finder sammenhænge mellem påvirkninger og sygdomme. Erstatningsudgifterne er steget, selv om afløsningsbeløbet blev afskaffet i forbindelse med arbejdsskadereformen, hvilket medfører, at udgiften til erstatning i den enkelte sag er faldet. Faldet i erstatningsudgifterne vejes op af, at der er flere tilskadekomne, som modtager erstatning. Det gælder både godtgørelser for varigt men og erstatning for tab af erhvervsevne.

Hvilke ændringer medførte arbejdsskadereformen?

De to væsentligste ændringer er nye definitioner af ulykker og erhvervssygdomme, idet de fire skadesbegreber (ulykker, pludselige løfteskader, kortvarig påvirkning og erhvervssygdomme) blev forenklet til to skadesbegreber. Det nye ulykkesbegreb gælder for ulykker, som sker den 1. januar 2004 eller senere. For erhvervssygdomme er skæringsdatoen den 1. januar 2005.

Med reformen blev definitionen af en ulykke ”en personskade, der er forårsaget af en hændelse eller påvirkning, der sker pludseligt eller inden for fem dage”. Tidligere definerede loven ulykker som ”en konsekvens af en pludselig opstået udefrakommende begivenhed”. Det tidligere skadesbegreb betød især, at en del arbejdsulykker blev afvist, fordi hændelsen/påvirkningen var forventelig eller sædvanlig.

Det nye ulykkesbegreb blev indført, for at der skulle blive anerkendt flere arbejdsskader. De arbejdsskader, som tidligere blev afvist med henvisning til, at der ikke skete noget usædvanligt eller uventet, ville fremover blive anerkendt. Det gælder eksempelvis sygeplejersken, der pludseligt får smerter i ryggen, da hun løfter patienten ud af sengen. Eller falckredderen, der får en skulderskade, mens han hjælper med at skubbe en bil fri af en snedrive. Eller slagteriarbejderen, der løfter en tung kasse med kød, og får et knæk i ryggen. Eller chaufføren, der får en knæskade, da han springer ned fra trinbrættet i sin lastbil.

Arbejdsskadereformen medførte en ny definition af en erhvervssygdom. Det indebærer, at flere sygdomme vil kunne optages på fortegnelsen over erhvervssygdomme og dermed danne grundlag for anerkendelse af flere sager. Tidligere krævede loven, at der skulle være både medicinsk og teknisk erfaring, før sygdomme og påvirkninger kunne optages på erhvervssygdomsfortegnelsen. I dag skal der være tale om en medicinsk dokumenteret sammenhæng mellem påvirkningen på arbejdet og sygdommen. Det betyder blandt andet, at det er nemmere at få anerkendt skader som følge af nedslidning på arbejdet.

Arbejdsskadestyrelsen skal forhandle med Erhvervssygdomsudvalget om, hvilke sygdomme der opfylder betingelserne for at komme på erhvervssygdomsfortegnelsen. Erhvervssygdomsudvalget

afgiver en årlig redegørelse til Folketingets Arbejdsmarkedsudvalg om udviklingen på erhvervssygdomsområdet, herunder om udvikling i retspraksis.

Arbejdsskadereformen indebar desuden en mindre udvidelse af personkredsen med selvstændige erhvervsdrivende, udvidelse af dækning af udgifter til behandling og godtgørelse ved dødsfald, regelforenkling ved at indføre en samlet afgørelse om anerkendelse og erstatning samt bestemmelser om finansiering af ændringerne. En del af finansieringen sker ved, at afløsningsbeløbet afskaffes. Resten finansieres ved forhøjelse af forsikringspræmier og forhøjelse af bidrag til Arbejdsmarkedets Erhvervssygdomssikring (AES).

Opgørelsesmetode

Alle tabeller i temaet er opgjort på året for skaden, modsat alle tabellerne i *Statistik om arbejdsskader 2002-2008*, som tager udgangspunkt i året for oprettelsen. For erhvervssygdomme er skadedatoen defineret som datoen for anmeldelsen. Årsagen til denne opgørelsesmetode er, at man på denne måde får adskilt sager, som behandles efter arbejdsskadereformen, fra sager før reformen.

Tabellerne i *Statistik om arbejdsskader 2002-2008* kan ikke sammenholdes med tabellerne i temaet, da tabellerne i statistik om arbejdsskader 2002-2008 er opgjort på henholdsvis året for oprettelsen, året for anerkendelsen og året for afgørelsen. Tabellerne i temaet er alle opgjort på året for skaden. Der vil derfor være en tidsforskydning i alle tabellerne i tabelafsnittet i forhold til tabellerne i temaet. For eksempel bliver ulykkerne ikke anmeldt til Arbejdsskadestyrelsen den dag, de sker. Ulykkerne bliver først anmeldt til forsikringsselskabet, som derefter sender sagerne videre til behandling i Arbejdsskadestyrelsen. Det er dog ikke alle ulykkesanmeldelser, som skal sendes til Arbejdsskadestyrelsen. Forsikringsselskaberne har lov til selv at behandle bagatelskaderne.

Opgørelser på skadeår giver et statusbillede for årene på et givent tidspunkt. I takt med, at der træffes flere afgørelser i sagerne, vil billedet ændre sig. En ulempe ved at opgøre på skadeår er, at det tager længere tid, inden effekterne viser sig, da de enkelte skadeår først skal være færdigbehandlet.

Overgangen til at indberette arbejdsskader via EASY (2004) medfører et databrud for de variable, som anvendes til at beskrive ulykkerne (ulykkens placering på legemet, skadeart og årsag). I mange tilfælde er de nye variable mere detaljerede end de tidligere. Efterfølgende er de tidligere variable oversat til de nye variable i det omfang, det er muligt.

2.3 Ulykker

Anmeldelser

Ifølge de regler, der gælder for anmeldelse af ulykkestilfælde, skal der ske anmeldelse i henhold til arbejdsskadelovgivningen, hvis en skade antages at kunne begrunde krav på ydelser efter loven, eller hvis en arbejdsskade har medført, at den tilskadekomne endnu ikke på fem-ugersdagen for skadens indtræden kan genoptage sædvanligt arbejde i fuldt omfang. Arbejdsgiveren anmelder til sit forsikringselskab. Selskabet har pligt til at sende sager videre til Arbejdsskadestyrelsen, blandt andet hvis en skade antages at kunne medføre erstatning for tab af erhvervsevne eller godtgørelse for varigt mén. Det betyder, at skader, der med sikkerhed ikke forventes at medføre varige følger, som udgangspunkt færdigbehandles i forsikringselskaberne. Arbejdsskadestatistikken omfatter altså hovedsageligt de mere alvorlige arbejdsulykker og giver ikke det fulde billede af, hvor mange arbejdsulykker der sker på de danske arbejdspladser.

Når en sag er anmeldt inden for ét år til forsikringselskabet, er den anmeldt rettidigt. Det er de almindelige forældelsesregler, der afgør, hvornår selskabet senest skal oversende en sag til Arbejdsskadestyrelsen. Der kan således gå op til flere år, før Arbejdsskadestyrelsen får kendskab til sagen, og sagen dermed optræder i arbejdsskadestatistikken. Konkret vil det være anmeldereglerne og reglerne om genoptagelse af sager, der afgør, om sagen senere kan behandles af Arbejdsskadestyrelsen.

Tabel 1 viser antallet af ulykker og pludselige løfteskader i skadeårene 2000 til 2008. Antallet af ulykker og pludselige løfteskader lå omkring 22.000. De pludselige løfteskader udgjorde 1.600 – 1.800 af disse skader, og ulykkerne udgjorde 20.000. Efter arbejdsskadereformen (2004) overgik de pludselige løfteskader til ulykkesbegrebet. Efter de pludselige løfteskader overgik til ulykkesbegrebet, er der sket en lille stigning i antallet af ulykker, men den svarer ikke til faldet i antallet af pludselige løfteskader.

Antallet af ulykker med skadeår i 2008 er meget lavt i forhold til de andre år. Det skyldes, at alle skader fra dette år endnu ikke er anmeldt til Arbejdsskadestyrelsen. Cirka 2/3 af skaderne anmeldes i samme kalenderår som ulykken, 25-29 procent anmeldes i kalenderåret efter ulykken. 700-800 sager anmeldes senere. Hvis det samme gør sig gældende for skadeårene 2007 og 2008, ender antallet af anmeldelser på omkring 20.000.

Tabel 1: Antallet af ulykker og pludselige løfteskader med skadeår i 2000-2008

	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008
Ulykker	20.089	20.565	19.984	19.672	20.366	20.652	20.554	19.226	12.709
Pludselige løfteskader	1682	1832	1821	1576	0	0	0	0	0
I alt	21.771	22.397	21.805	21.248	20.369	20.652	20.555	19.226	12.709

Det ser ikke ud til, at anmeldemønstret har ændret sig i perioden. Vi karakteriserer ulykkerne ved hjælp af *skadens placering på legemet, skadeart og årsagen til skaden*. Pludselige løfteskader kan ikke fordeles på disse variable. Der er ikke sket de store forskydninger med hensyn til skadens placering på legemet, på trods af at de pludselige løfteskader er overgået til ulykkerne. Størstedelen af de pludselige løfteskader er rygskader.

Med hensyn til årsag til ulykken er andelen af overbelastninger steget, hvilken kan skyldes, at de pludselige løfteskader blev omfattet af ulykkesbegrebet. Tabeller med fordelinger på henholdsvis skadens placering på legemet og årsag er i Temabilaget.

I tabel 2 er ulykkerne og de pludselige løfteskader fordelt på året for skaden samt afgørelsen. For 2007 og 2008 er der fortsat en del skader, som er under behandling – henholdsvis 15 procent og 52 procent. Som det fremgår af tabellen, er der i skadeårene 2004 og senere flere skader, som anerkendes uden erstatning ved overgangen fra 2003 til 2004. Antallet af afviste sager falder således med over 3.000 sager pr. skadeårgang. Tabellen giver et statusbillede af, hvordan sagerne ser ud nu. Hvis man kører samme tabel på et senere tidspunkt, kan billedet have ændret sig.

Arbejdsskadesikringsloven bygger på princippet om, at sager skal afgøres ud fra den aktuelle situation inden for ét år efter skadens anmeldelse. Dette skal dog læses sammen med lovens muligheder for at sætte revision i sager og muligheden for at genoptage sager. Her gælder en lempelig adgang for genoptagelse inden for fem år, men helt op til 20/30¹ år efter styrelsens første afgørelse kan sager genoptages.

Der kan være flere revisioner og genoptagelser i en sag. Antallet af genoptagelser afhænger af den tilskadekomnes anmodninger. Hvis den tilskadekomnes situation har ændret sig væsentligt, vil Arbejdsskadestyrelsen genoptage sagen. Arbejdsskadestyrelsen vil træffe midlertidige afgørelser og sætte revision i sagen, så længe den tilskadekomnes erhvervsmæssige situation er uafklaret. Hvis den tilskadekomne er under revalidering eller lignende, kan der gå flere år, inden styrelsen kan træffe den endelige afgørelse.

Tabel 2: Antallet af ulykker og pludselige løfteskader med skadeår i 2000-2008 fordelt på skadeår og afgørelsen

	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008
Anerkendt med erstatning	6.599	6.514	6.016	5.656	6.383	6.462	6.186	3.982	430
Anerkendt uden erstatning	7.729	7.927	7.623	7.484	9.140	9.143	8.931	7.955	3.387
Henlagt	541	572	509	742	766	762	695	548	363
Afvist	6.879	7.357	7.622	7.306	3.958	4.077	4.046	3.805	1.859
Under behandling	23	27	35	60	122	208	697	2.936	6.670
I alt	21.771	22.397	21.805	21.248	20.369	20.652	20.555	19.226	12.709
Anerkendelsesprocent²	68	66	64	64	80	79	79	76	67

Anerkendelsesprocent

Tabel 3 viser anerkendelsesprocenterne for ulykker og pludselige løfteskader fordelt på skadeår. Anerkendelsesprocenten for ulykker er steget fra 70 procent i skadeårene 2002 og 2003 til knap 80 procent i skadeårene fra 2004 og frem. Det vil sige en stigning på 10 procentpoint. Hvis vi ser på ulykker og pludselige løfteskader under ét, er der en stigning i anerkendelsen på 16 procentpoint.

¹ Afhænger af om sagen er omfattet af den gamle eller nye forældelseslov.

² Anerkendelsesprocenten beregnes som andelen af anerkendte ud af de anerkendte + afviste sager.

Anerkendelsesprocenten for pludselige løfteskader var meget lav, fordi der skal være tale om en varig skade, før den kan anerkendes. Derudover skal skaden være opstået spontant i umiddelbar tilknytning til løftearbejde i akavede stillinger, og der skal være tale om belastende løftearbejde i øvrigt.

Når anerkendelsesprocenten falder for skadeårene 2006 og frem, skyldes det, at ikke alle sager er afgjort endnu. Der er fortsat cirka 700 sager under behandling fra 2006 og 3.300 fra 2007. Da det tager længere tid at anerkende og tage stilling til erstatning, end det gør at afvise en sag, må man formode, at der blandt sagerne under behandling er en større andel anerkendelser.

Tabel 3: Anerkendelsesprocenter fordelt på skadeår

	Skadeår								
	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008
Ulykker	73	72	70	69	80	79	79	76	67
Pludselige løfteskader³	5	3	5	5					
I alt	68	66	64	64	80	79	79	76	67

De efterfølgende tabeller belyser hvilke typer af ulykker, hvor anerkendelsesprocenten er steget mest. Der ses på *skadens placering på legemet og årsag*.

Afvisninger af ”processuelle” grunde

Det blev forventet, at anerkendelsesprocenten ville stige til 85 procent som følge af arbejdsskadereformen. Det ser ud til, at anerkendelsesprocenten ender på cirka 80.

Der kan være flere årsager til, at en ulykke afvises. Det kan skyldes:

- at den tilskadekomne ikke er omfattet af arbejdsskadesikringsloven
- at der ikke er årsagssammenhæng mellem det, den tilskadekomne fejler, og hændelsen
- at sagen er for sent anmeldt (senere end et år efter skaden), og der ikke er grundlag for at dispensere herfra
- at den tilskadekomne ikke svarer på styrelsens henvendelser (sagen bliver afgjort på det foreliggende grundlag)

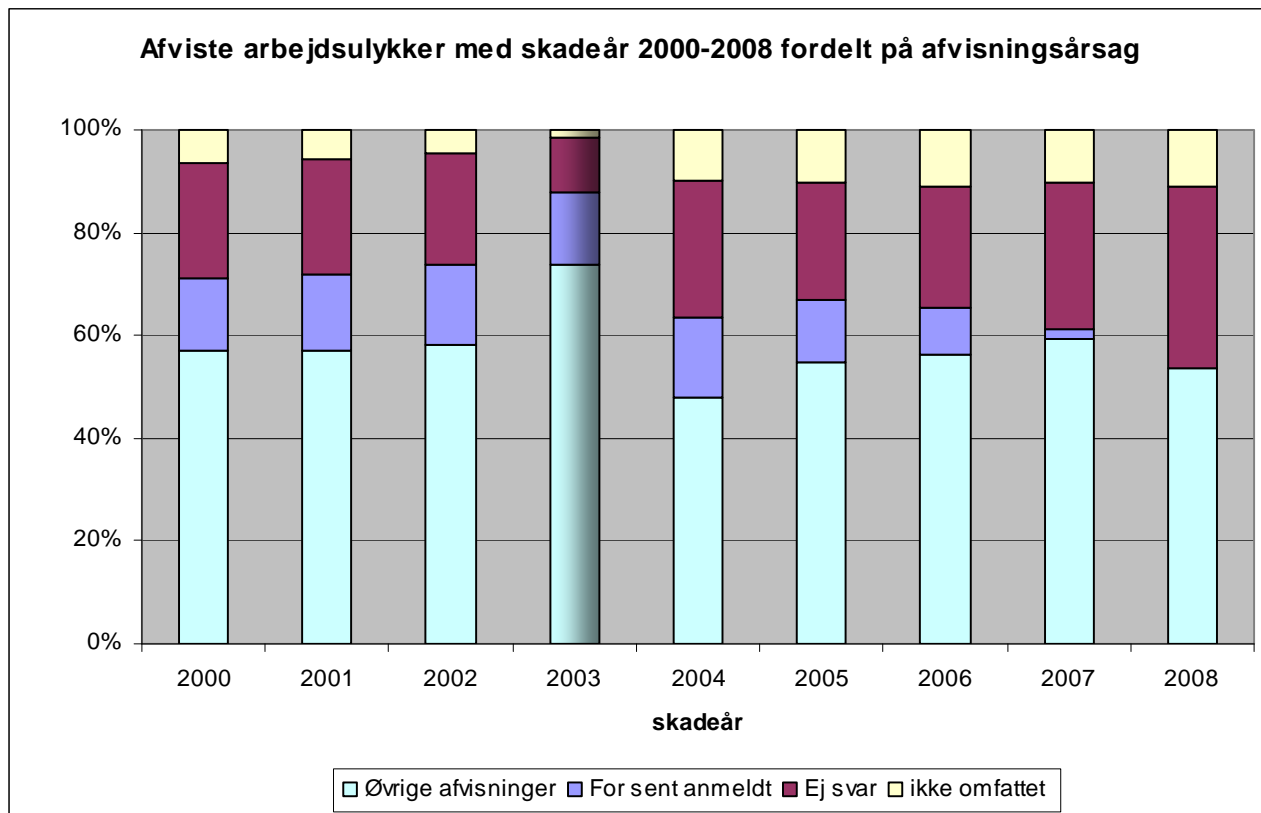
Figur 1 viser de afviste ulykker fordelt på, om ulykken er afvist på grund af for sen anmeldelse eller et manglende svar fra tilskadekomne. Figuren viser, at en større andel af sagerne afvises, fordi den tilskadekomne ikke svarer på styrelsens henvendelser.

Andelen af afviste sager er steget fra 2000 til 2002 som følge af, at Ankestyrelsen præciserede kravene til dispensation. Andelen af afviste sager på grund af for sen anmeldelse er faldende fra 2004 og frem. Faldet for de sidste årgange kan skyldes, at disse for sent anmeldte sager endnu ikke er anmeldt, idet der skal gå mindst et år fra en ulykke sker, til den teknisk set kan anmeldes ”for sent”. Der kan derfor endnu ikke være skader fra skadeåret 2008, som er afvist som anmeldt ”for

³ Skadesbegrebet pludselige løfteskader var en udvidelse af det hidtidige ulykkesbegreb, da der skulle være tale om en spontan skade, men samtidig med begrænsninger i form af krav om forudgående løftearbejde, som mere er forenelig med erhvervs sygdomsbegrebet. Med reformen blev pludselige løfteskader en del af det nye ulykkesbegreb.

sent". Desuden er kravene til dispensation for "for sent anmeldt" lempet i arbejdsskadesikringsloven for skader sket efter den 1. juli 2007.

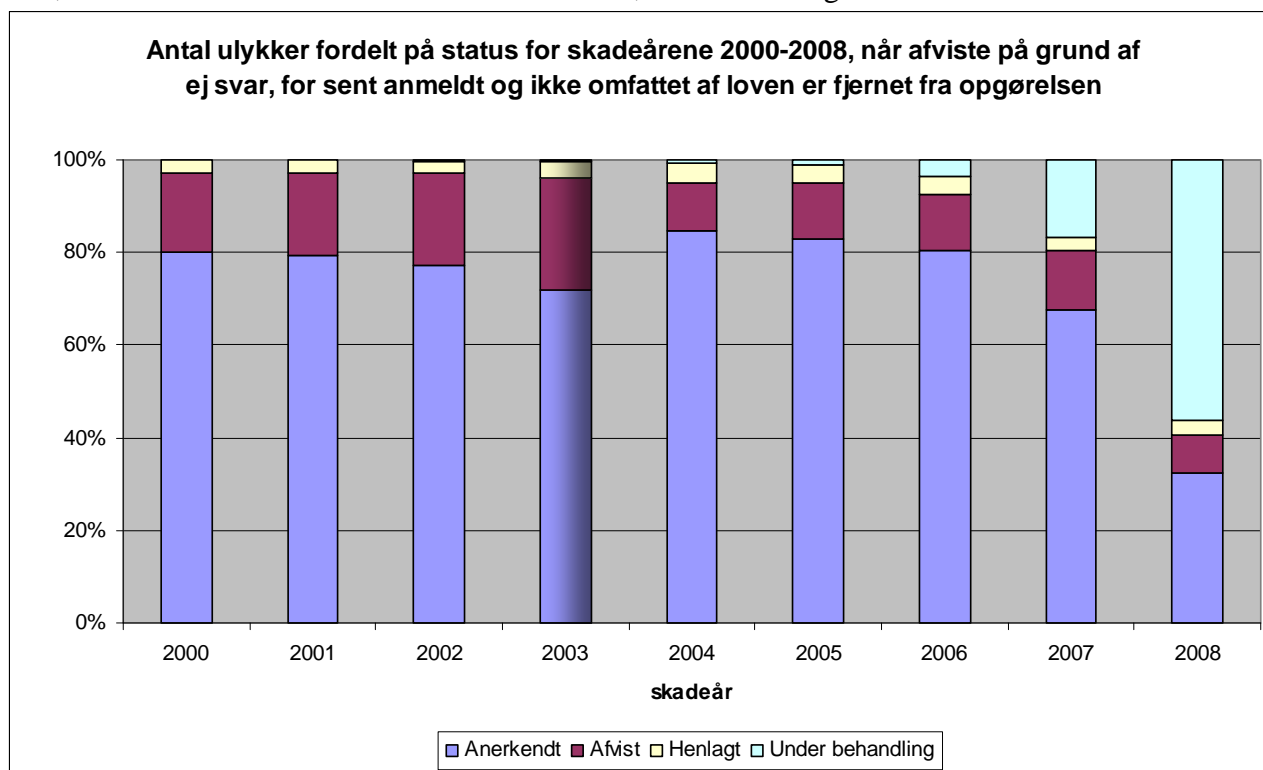
Figur 1: Afvisninger af skader for perioden 2000 - 2008

Figur 2 viser anmeldte sager fratrukket de ulykker, der afvistes på grund af manglende svar, for sen anmeldelse og ikke retligt omfattet af loven. For år 2004 og 2005, hvor næsten alle sager er afgjort med hensyn til anerkendelse / afvisning, er anerkendelsesprocenten henholdsvis 89 og 87⁴.

⁴ Anerkendelsesprocenten beregnes som andelen anerkendt ud af den anerkendte og afviste. De henlagte og sager under behandling (de gule og de turkise) indgår ikke i beregningen af anerkendelsesprocenten.

Figur 2: "Anerkendelsesprocent" for skadeårge 2000–2008 – sager afvist på grund af manglende svar, for sent anmeldt eller ikke omfattet af loven, er ikke medtaget.

Anerkendelser

Det nye ulykkesbegreb blev indført, for at arbejdsskader, som tidligere blev afvist med henvisning til, at der ikke skete noget usædvanligt eller uventet, fremover ville blive anerkendt. Det gælder eksempelvis sygeplejersken, der pludseligt får smerter i ryggen, da hun løfter patienten ud af sengen. Eller falckredderen, der får en skulderskade, mens han hjælper med at skubbe en bil fri af en snedrive. Eller slagteriarbejderen, der løfter en tung kasse med kød, og får et knæk i ryggen. Eller chaufføren, der får en knæskade, da han springer ned fra trinbrættet i sin lastbil.

Anerkendelsesprocenten for ulykker er steget fra 69 til 80. Der ses i de efterfølgende afsnit bort fra de pludselige løfteskader, da det ikke er muligt at fordele dem på *skadens placering på legemet og årsag*.

Ulykkens placering på legemet

Tabel 4 viser anerkendelsesprocenten for ulykker fordelt på skadens placering på legemet og skadeår. Bilagstabel 3 viser antallet af anmeldte ulykker fordelt på skadens placering på legemet.

Rygskader er den gruppe, som har oplevet den største stigning i anerkendelsesprocenten. Anerkendelsesprocenten er steget fra 50 til 74. Det var ligeledes den gruppe, som havde den laveste anerkendelsesprocent før arbejdsskadereformen. Men også grupperne *overekstremiteter* og *underekstremiteter* har oplevet en stigning i anerkendelsesprocenten. For *overekstremiteter* steg anerkendelsesprocenten fra 77 for skadeåret 2003 til 85 for skadeåret 2004, svarende til en stigning på 8 procentpoint. For *underekstremiteter* er anerkendelsesprocenten steget fra 72 i skadeåret 2003 til 84 for skadeåret 2004, svarende til en stigning på 12 procentpoint.

Anerkendelsesprocenten for gruppen *hele legemet* er faldet, men det hænger sammen med, at registreringer af ulykker med psykiske følger har ændret sig. Før 2004 blev de registreret under gruppen *hoved*, hvorefter de overgik til gruppen *hele legemet*.

Tabel 4: Anerkendelsesprocenter for ulykker fordelt på skadens placering på legemet og skadeår

	Skadeår								
	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008
Uoplyst	67	65	67	68	62	64	63	61	51
Hoved	77	76	74	72	79	82	80	77	71
Hals m.m.	81	81	78	82	75	75	72	72	51
Ryg	56	55	52	50	74	71	68	64	50
Brystkasse og brystområdet	76	78	75	76	79	83	82	76	69
Overekstremiteter	80	79	76	77	85	85	85	83	79
Underekstremiteter	74	74	73	72	84	82	83	80	71
Hele legemet	90	90	84	84	67	67	65	56	38
Flere skader på legemet	85	84	86	87	86	84	85	84	73
I alt	73	72	70	69	80	79	79	76	67

De pludselige løfteskader indgår ikke i tabellen (skadeårene 2000-2003). Der blev i gennemsnit anerkendt 75 pludselige løfteskader om året, og en stor del af de pludselige løfteskader var rygskader.

Andelen af *rygskader* blandt de anerkendte ulykker er steget. Før 2004 udgjorde de 18 procent af anerkendelserne, og for skadeåret 2004 udgjorde de 23 procent. Antallet af anerkendte skader på *underekstremiteterne* og *overekstremiteterne* er ligeledes steget – se Temabilaget.

Årsag

Anerkendelsesprocenten for de forskellige årsagsgrupper er meget forskellig. Gruppen med *overbelastninger* var blandt de laveste anerkendelsesprocenter før reformen. Det er for denne gruppe, at arbejdsskadereformen har medført den største stigning i anerkendelsesprocenten fra 42 til 72. For de andre grupper er det kun små svingninger i anerkendelsesprocenterne. Man skal være opmærksom på, at nogle af grupperne er meget små (jævnfør bilagstabel 4), og derfor kan selv få ekstra anerkendte sager i denne gruppe have stor betydning for anerkendelsesprocenten.

Tabel 5: Anerkendelsesprocenter for ulykker fordelt på årsag og skadeår

	Skadeår								
	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008
Uoplyst	16	28	31	49	59	59	60	59	48
Kontakt med farlige stoffer	82	80	79	77	83	85	84	82	75
Drukning, Kvælning	91	100	67	87	64	50	63	57	100
Fald/styrt	87	88	87	87	90	89	89	88	80
Faldende genstande/Stød på genstande	90	88	87	88	88	90	89	87	84
Ulykker i øvrigt	74	75	73	75	76	73	74	73	55
Skåret, klemt eller mast	92	92	90	92	91	92	92	93	89
Overbelastning m.v.	47	45	42	42	72	70	67	61	51
Støj	66	52	61	54	52	67	68	44	25
Psykisk chok	62	63	62	58	61	64	60	55	49
Vold/bid/stik	86	87	86	84	88	88	87	79	81
I alt	73	72	70	69	80	79	79	76	67

Den største årsagsgruppe for de anerkendte ulykker er *fald/styrt*. De udgør 26-30 procent af de anerkendte ulykker, mens de kun udgjorde 20-25 procent af de anmeldte ulykker. For årsagsgruppen *overbelastning m.v.* er andelen steget fra cirka 18 procent før arbejdsskadereformen til 32 procent for skadeåret 2004. For de efterfølgende skadeår er andelen lidt mindre.

Erstatninger

Selv om en arbejdsskadesag anerkendes, udbetales der ikke nødvendigvis en erstatning til den tilskadekomne. Der udbetales kun erstatning, hvis den tilskadekomne har et erhvervsevnetab og/eller et varigt mén af en vis størrelse. Den tilskadekomnes erhvervsevnetab kan ligge på en skala fra 0 til 100 procent. Der udbetales erhvervsevnetaberstatning i de tilfælde, hvor erhvervsevnetabet ligger i intervallet fra 15 til 100 procent. Det varige mén fastsættes på en skala fra 0 til 100. I ganske særlige tilfælde kan et varigt mén fastsættes til 120 procent. Der udbetales mén godtgørelse, når det varige mén er på 5 procent eller mere. Vi bruger begrebet erstatning om den økonomiske kompensation, der udbetales for en erhvervsevnetaberstatning og/eller en mén godtgørelse.

Tabel 6 viser andelen af ulykker og pludselige løfteskader, som er anerkendt, fordelt på sager *med* eller *uden erstatning*. Som det fremgår af tabellen, er både andelen af anerkendte sager *med erstatning* og andelen af sager *uden erstatning* steget. For skadeåret 2007 og 2008 er der henholdsvis 15 procent og 53 procent, som er under behandling. Gruppen med erstatning dækker over tilskadekomne, som har modtaget mén godtgørelse og/eller erstatning for tab af erhvervsevne.

For skader behandlet efter reglerne i arbejdsskadereformen er andelen af anerkendte med erstatning og andelen af anerkendte uden erstatning steget i forhold til tidligere skadeår. Da sagerne kan genoptages, kan der ske forskydningerne fra andelen *uden erstatning* til andelen *med erstatning*.

Tabel 6: Andelen af ulykker og pludselige løfteskader, som er anerkendt, fordelt på, om sagen er anerkendt med eller uden erstatning.

	Skadeår								
	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008
Anerkendt med erstatning	30,3	29,1	27,6	26,6	31,3	31,3	30,1	20,7	3,4
Anerkendt uden erstatning	35,5	35,4	35,0	35,2	44,9	44,3	43,4	41,4	26,7

Tabel 7 viser méngraderne, der blev tilkendt i ulykker og pludselige løfteskader. I sager, hvor der er mere end én afgørelse, er det den seneste afgørelse, som fremgår. Hvis arbejdsskaden helbredsmæssigt forværres over tid, kan sagen genoptages, og der kan tilkendes en højere méngrad. De méngrader, som indgår i tabellen, er derfor ikke nødvendigvis ”den endelige” i sagen.

Antal af ulykker med positivt mén er for skadeåret 2004 på niveau med skadeårene 2000 og 2001 og er steget i forhold til skadeårene 2002 og 2003.

Tabel 7: Méngrader i ulykker og pludselige løfteskader

	Skadeår								
	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008
5 pct.	2.822	2.700	2.654	2.565	3.178	3.192	3.105	2.125	261
8 pct.	1.205	1.150	997	958	1.120	1.230	1.187	805	84
10 pct.	1.037	1.090	907	850	960	967	944	536	40
12 pct.	411	423	381	391	383	402	384	187	17
15 pct.	501	561	478	414	367	336	290	174	4
16-19 pct.	93	74	77	63	74	79	69	33	2
20 pct.	221	215	220	177	148	131	112	41	3
21-50 pct.	224	217	202	166	140	142	110	61	7
over 50 pct.	27	25	26	15	25	15	15	8	4
I alt	6.541	6.455	5.942	5.599	6.395	6.494	6.216	3.970	422
Gennemsnitlig méngrad	9,4	9,5	9,4	9,1	8,6	8,4	8,3	7,9	7,6

Den gennemsnitlige méngrad er lidt lavere for skadeårgangene efter arbejdsskadereformen. Procenterne må dog forventes at stige lidt i de kommende år på grund af muligheden for at få sagen genoptaget, taget op til revision eller anket.

For at kunne sammenligne identiske perioder viser tabel 7a antallet af sager med positivt mén, hvor den første ménafgørelse er truffet i løbet af de fem første år. Tabellen er fordelt på året for skaden og skadens placering på legemet. Antallet af sager med positivt mén er steget for ulykker, hvor skaden vedrører *ryg, overekstremiteter, underekstremiteter, hele legemet* samt *flere skader på legemet*. Dette svarer til de placeringer, hvor antallet af anerkendelser er steget.

Tabel 7a: Antallet af positive méngrader i de første fem år efter skadeår, fordelt på skadens placering på legemet

	Skadeår				
	2000	2001	2002	2003	2004
Uoplyst	73	75	67	83	153
Hoved	578	579	522	522	462
Hals m.m.	367	397	366	379	201
Ryg	1.439	1.439	1.248	1.153	1.621
Brystkasse og brystområdet	146	174	146	158	125
Overekstremiteter	2.035	1.924	1.883	1.776	1.977
Underekstremiteter	1.352	1.382	1.194	1.104	1.383
Hele legemet	86	84	78	78	110
Flere skader på legemet	178	155	157	163	361
I alt	6.254	6.209	5.661	5.416	6.393

Tabel 8 viser erhvervsevnetabsprocenterne for ulykkerne og de pludselige løfteskader fordelt på skadeår. I de sager, hvor der er mere end én afgørelse med erhvervsevnetab, er det den seneste afgørelse, der er medtaget. Tabellen er fordelt på erhvervsevnetabsprocenten. I den nederste række i tabellen er den gennemsnitlige erhvervsevnetabsprocent beregnet. Af tabellen ser det ud, som om den gennemsnitlige erhvervsevnetabsprocent er faldet, men det skyldes, at de første skadeår er tættere på "den endelige" afslutning. Sagerne behandles flere gange, og hvis den erhvervsmæssige tilstand forværres, vil den tilskadekomne få tilkendt en højere erhvervsevnetabsstatning.

Antallet af sager med positivt erhvervsevnetab er faldende over skadeårene, hvilket kan hænge sammen med, at nogle tilskadekomne kan vende tilbage til arbejdsmarkedet umiddelbart efter ulykken, og der kan gå flere år, før den tilskadekomne ikke længere kan opretholde tilknytningen til arbejdsmarkedet på samme niveau som før ulykken. Reglerne for genoptagelse af sagerne gør, at den tilskadekomne kan få genoptaget sagen, hvis vedkommendes arbejdsmæssige situation forværres, og derfor kan der godt gå flere år, før man ser alle effekterne af arbejdsskaden. Der er stadig sager fra skadeåret 2000, som i 2008 har fået tilkendt positivt erhvervsevnetab for første gang.

Tabel 8: Erhvervsevnetabsprocenter i ulykker og pludselige løfteskader – den seneste afgørelse i sagen

	Skadeår								
	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008
15 pct.	221	241	227	186	177	147	99	29	2
20 pct.	145	158	135	141	150	100	76	26	2
25 pct.	310	281	214	251	227	223	159	59	.
30 pct.	135	136	134	116	95	65	40	13	.
35-45 pct.	398	433	410	385	332	293	189	60	.
50 pct.	237	297	260	249	242	209	63	17	.
55-60 pct.	51	56	66	54	25	12	7	2	.
Over 65 pct.	424	438	394	327	288	211	100	10	.
I alt	1.921	2.040	1.840	1.709	1.536	1.260	733	216	4
Gennemsnitlige erhvervsevnetabsprocent	40,6	40,9	41,3	40,1	39,4	38,5	35,3	31,3	17,5

For at kunne sammenligne antallet af positive erhvervsevnetabserstatninger for de enkelte skadeår, er der i tabel 8a kun medtaget de sager, hvor der er tilkendt positive erhvervsevnetabserstatninger inden for de første fem år efter skaden. Antallet af sager med positivt erhvervsevnetab for skadeåret 2004 er på niveau med antallet af sager med positivt erhvervsevnetab for skadeårene 2002 og 2003. Antallet af sager med positiv erstatning er steget for *rygulykker*, som havde den største stigning i antallet af anerkendelser. For de andre store grupper med stigende anerkendelsesprocenter er antallet af sager med positiv erhvervsevnetabserstatning på niveau med tidligere år på trods af, at antallet af anerkendelse er steget.

Det er for tidligt at konkludere, at arbejdsskadereformen ikke har haft den ønskede effekt på antallet af erstatninger. Der kan gå flere år, inden de arbejdsmæssige konsekvenser er så alvorlige, at den tilskadekomne ikke længere kan opretholde sin tilknytning til arbejdsmarkedet, ligesom det er muligt, at vilkårene for at forblive på arbejdsmarkedet for personer med varige skader har forbedret sig.

Det kræver ligeledes mere end en skadeårgang for at kunne vurdere arbejdsskadereformens konsekvenser endeligt.

Tabel 8a: Antallet af positive erhvervsevnetabserstatninger i de første fem år, fordelt på skadens placering på legemet

	Skadeår				
	2000	2001	2002	2003	2004
Uoplyst	24	26	27	28	59
Hoved	121	191	160	175	131
Hals m.m.	116	139	141	147	63
Ryg	455	547	473	473	533
Brystkasse og brystområdet	42	61	46	62	36
Overekstremiteter	332	364	376	353	341
Underekstremiteter	236	273	230	235	213
Hele legemet	29	30	23	24	51
Flere skader på legemet	45	55	57	52	109
I alt	1.400	1.686	1.533	1.549	1.536

Figur 3 viser de akkumulerede erstatningsudgifter for ulykker og pludselige løfteskader fordelt på skadeår og året efter skaden. *År 1* er udgifter, der er tilkendt i det kalenderår, hvor skaden er anmeldt. *År 2* er udgifter, der er tilkendt i det kalenderår, hvor skaden er anmeldt samt, udgifter i yderligere et kalenderår.

Erstatningsudgifterne er beregnet som kapitalerstatninger, reserver til løbende ydelse⁵ samt godtgørelse for varigt mén⁶. Erstatningsudgifter til efterladte og behandlingsudgifter indgår ikke i figuren. Alle udgifterne er opgjort i 2008-niveau. Som en del af finansieringen af lovændringerne blev afløsningsbeløbet afskaffet. Det betyder, at den enkeltes erstatning for tab af erhvervsevne er lidt lavere.

Da de tilskadekomne har mulighed for at få genoptaget deres sag, og Arbejdsskadestyrelsen kan revidere sager, kan der gå flere år, inden man har set alle erstatningsudgifterne i en sag. Temaet i Arbejdsskadestatistikken for 2006 viser, at der stadig kan være erstatningsudgifter i en sag selv efter 10 år. Størstedelen af udgifterne ligger dog i tredje og fjerde år efter skaden.

For det første skadeår efter arbejdsskadereformen, 2004, har vi udgifterne efter de første fem år. Som det fremgår af figuren, ligger udgifterne i skadeårene efter arbejdsskadereformen lidt under udgifterne for skadeårene før arbejdsskadereformen. Udgifterne for de første fem år for skadeåret 2004 ligger på 1,9 mia. kr., mens de for skadeåret 2003 efter fem år var på 2,1 mia. kr.

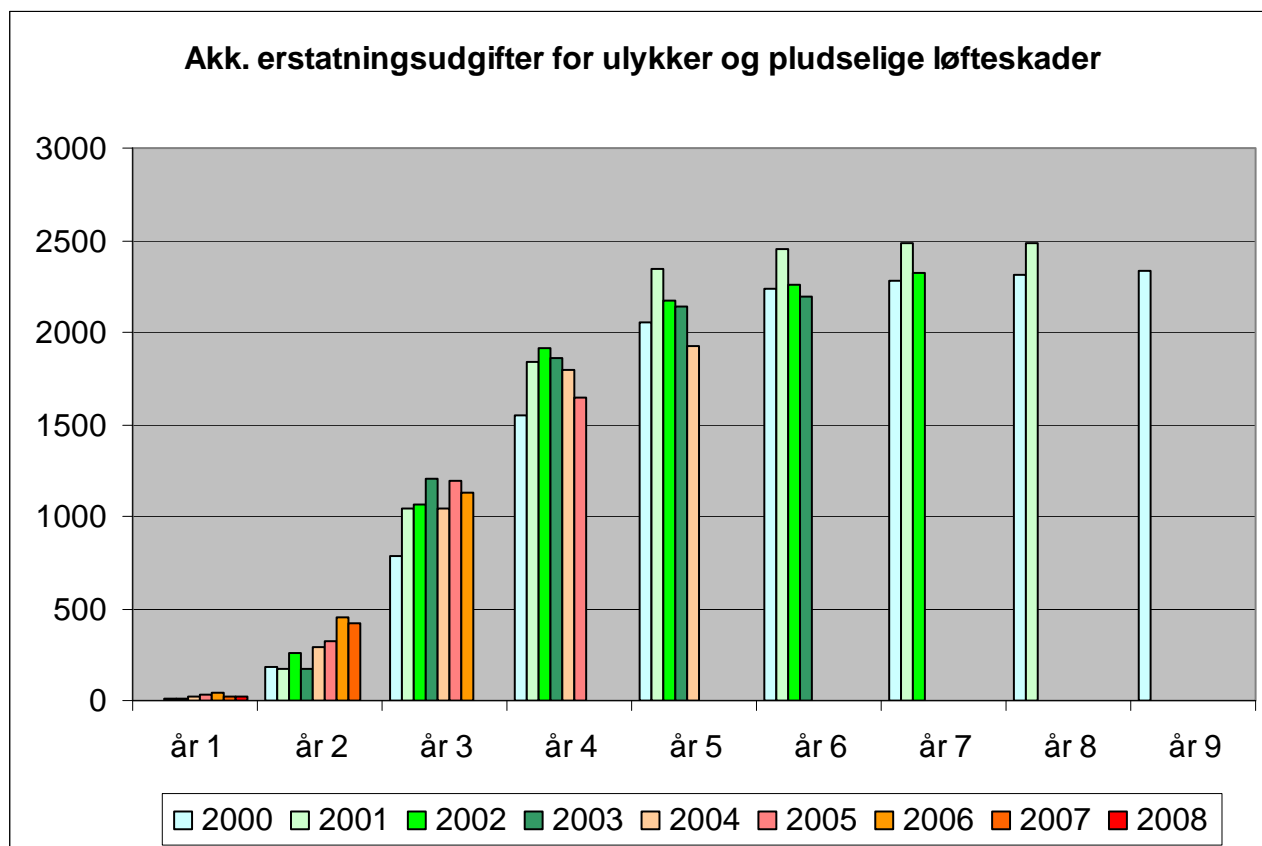
Antallet af sager med positive erhvervsevnetabsafgørelser for skadeåret 2004 er på niveau med antallet sager med positive erhvervsevnetabserstatninger for 2002 og 2003 for en tilsvarende periode (jævnfør tabel 8a). Antallet af sager med positivt mén er steget i forhold til en tilsvarende periode (jævnfør tabel 7a). Set i lyset af den stigende anerkendelsesprocent skulle man forvente flere sager med erstatning for tab af erhvervsevne efter reformen. Når der ikke er flere, kan en årsag

⁵ Forsikringssselskabet skal hensætte reserver, så de kan udbetale en løbende ydelse, frem til den tilskadekomne når folkepensionsalderen.

⁶ Forhøjelse af mén godtgørelser for skader sket den 1. juli 2002.

være, at mulighederne for at forblive på arbejdsmarkedet trods skader på grund af ulykker er blevet forbedret i de senere år, og/eller at indførelsen af førtidspensionsreformen i 2003 med vægt på aktiv egen forsørgelse frem for passiv offentlig forsørgelse har haft en betydning.

Figur 3: Akkumulerede erstatningsudgifter for ulykker og pludselige løfteskader fordelt på skadeår og antal år efter skaden.

2.4 Erhvervssygdomme

Læger og tandlæger har pligt til at anmelde sygdomme, hvis der blot er mistanke om, at disse kan være arbejdsbetingede. Læger og tandlæger skal anmelde direkte til Arbejdsskadestyrelsen og Arbejdstilsynet.

Det nye erhvervssygdomsbegreb trådte i kraft 1. januar 2005. Det gamle erhvervssygdomsbegreb omfatter sygdomme, der er anmeldt før 1. januar 2005. Tidligere skulle der foreligge videnskabelig medicinsk evidens og teknisk erfaring for årsagssammenhæng mellem påvirkning og lidelse, for at en sygdom kunne optages på erhvervssygdomsfortegnelsen. I dag er det tilstrækkeligt, at der er en medicinsk dokumenteret sammenhæng imellem påvirkningen på arbejdet og en sygdom, for at sygdommen kan optages på erhvervssygdomsfortegnelsen.

Arbejdsskadestyrelsen skal forhandle med Erhvervssygdomsudvalget om, hvilke sygdomme der opfylder betingelserne for at komme på erhvervssygdomsfortegnelsen. Udvalget har en rådgivende funktion i den forbindelse og inddrages i arbejdet med at udstede og ajourføre vejledningen om

erhvervssygdomme. Det er Arbejdsskadestyrelsens ansvar, at den nye fortegnelse udarbejdes i overensstemmelse med det nye lovgrundlag.

I årene siden reformen er fortegnelsen over erhvervssygdomme indtil videre ændret fire gange. Ændringerne har indebåret, at 14 nye sygdomme er blevet optaget på fortegnelsen. Desuden er betingelserne for anerkendelse lempet for 18 af de sygdomme, som allerede var optaget på fortegnelsen. Der findes en mere detaljeret gennemgang i Arbejdsskadestyrelsens årlige redegørelse til Folketinget Arbejdsmarkedsudvalg, som findes på styrelsens hjemmeside.

Man lempede således kravene til anerkendelse af flere sygdomme, herunder sygdom i hånd/underarm, karpaltunnelsyndrom, tennis- og golfalbue (golfalbue blev sat på fortegnelsen), skulder- og overarmsygdom, nakke- og skuldersmerter, lænderygsygdom og høresygdomme. Derudover optog man posttraumatisk belastningsreaktion, slidgigt i knæ og pleurale plaques på både den gamle og den nye erhvervssygdomsfortegnelse.

I 2005 blev kræftområdet revideret, hvilket medførte, at erhvervssygdomsfortegnelsen kom til at indeholde 27 nye muligheder for at få anerkendt en kræftsygdom som en erhvervssygdom. I samme anledning blev der gennemført 10 ændringer på den gamle erhvervssygdomsfortegnelse.

Udredningsrapporterne medførte, at man optog slidgigt i begge hofter på begge erhvervssygdomsfortegnelser, og man har ændret betingelserne for at anerkende kroniske nakke- og skuldersmerter på den nye fortegnelse.

I 2007 og 2008 er der gennemført en særlig indsats om sygdomme i arm, skulder og nakke hos personer med rengøringsarbejde. Indsatsen mundede ud i, at flere af denne type sager kan anerkendes, da der nu er opnået et større indblik i de konkrete belastninger ved rengøringsarbejde.

Derudover er springerknæ optaget på fortegnelsen i 2008.

Sager om iskæmisk hjertesygdomme, hvor der er stor psykisk arbejdsbelastning i form af betydelige krav på arbejdet kombineret med ringe støtte, skal fremover forelægges Erhvervssygdomsudvalget for en konkret vurdering af årsagssammenhæng.

Anmeldte

Tabel 9 viser antallet af anmeldte erhvervssygdomme fordelt på året for anmeldelsen (skadeår) samt afgørelsen i sagen. Antallet af anmeldelser faldt lidt i starten af perioden, men fra 2004 har der været en stigning i antallet af anmeldelser. Antallet af anmeldelser toppede i 2007 med godt 19.000 anmeldelser. I 2008 faldt antallet af anmeldelser lidt igen. Samlet set har der i perioden 2000 til 2008 været en stigning på 36 procent i antallet af anmeldelser. Stigningen var størst fra anmeldeår 2004 til anmeldeår 2005. Her steg antallet af anmeldte erhvervssygdomssager fra godt 14.000 til knap 17.000. Det kan derfor ikke udelukkes, at en del af stigningen skyldes den øgede opmærksomhed, som arbejdsskadereformen medførte.

For erhvervssygdomme anvendes anmeldedato som skadedato.

Tabel 9: Antal anmeldte erhvervssygdomme fordelt på skadeår og afgørelsen

	Skadeår								
	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008
Anerkendt med erstatning	2.136	2.212	2.071	2.045	2.010	2.410	2.329	2.246	692
Anerkendt uden erstatning	452	492	468	428	465	1.087	1.112	1.244	443
Henlagt	518	517	410	636	1.055	839	962	859	771
Afvist	10.507	10.386	9.597	9.470	10.637	12.533	14.147	13.881	8.447
Andre⁷	16	5	8	6	5	24	143	1.112	8.179
I alt	13.629	13.612	12.554	12.585	14.172	16.893	18.693	19.342	18.532

Tabel 10 viser antallet af anmeldte erhvervssygdomssager fordelt på året for anmeldelsen og anmeldediagnosen. Samlet set er antallet af anmeldelser steget med 36 procent fra 2000 til 2006, stigningen er dog ikke ens for alle anmeldediagnoser. Den anmeldediagnose, som har haft den største stigning i perioden, er *psykisk sygdom*. Anmeldelserne for denne gruppe er femdoblet i perioden. I 2000 udgjorde de fem procent af anmeldelserne, i 2008 udgjorde de 19 procent. Antallet af anmeldte *kræftsygdomme* er tredoblet i perioden, men de udgør dog en forholdsvis lille gruppe. Stigningen kan skyldes, at Arbejdsskadestyrelsen har lavet flere kampagner for at øge lægernes fokus på anmeldepligten omkring sager om arbejdsbetinget kræft. Derudover kom der i sommeren 2007 en automatisk anmeldeordning til Arbejdsskadestyrelsen af visse kræftformer, der ofte er arbejdsbetinget. Det drejer sig om næsekræft og lungehindekræft.

Antallet af *hudsygdomme* har også været stigende i perioden. De er steget med 40 procent fra 2000 til 2008. Stigningen begynder efter 2004. *Høresygdomme* er derimod faldet i perioden. I 2000 udgjorde de 16 procent af anmeldelserne, og i 2008 udgjorde de 10 procent. Antalsmæssigt er de faldet med cirka 15 procent.

Antallet af anmeldte *skulder- og nakkesygdomme* er steget med 55 procent. Størstedelen af stigningen ligger efter 2004. For *rygsygdomme* og *andre sygdomme i bevægeapparatet* er antallet af anmeldelser steget med henholdsvis 23 og 16 procent fra 2000 til 2008. For disse grupper ligger den største stigning også fra 2004 til 2005.

I 2006 modtog Arbejdsskadestyrelsen cirka 800 sager vedrørende klinikassistenter og kviksølv, hvilket kan forklare stigningen i gruppen *andet* fra 2005 til 2006.

⁷ Gruppen indeholder hovedsagligt endnu ikke afgjorte sager.

Tabel 10: Antal anmeldte erhvervssygdomme fordelt på anmeldediagnose og skadeår

	Skadeår								
	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008
Hudsygdomme	1.293	1.398	1.309	1.238	1.258	1.359	1.519	2.162	1.829
Høresygdomme	2.118	1.945	1.796	1.572	1.728	1.708	1.816	1.676	1.847
Andet	2.203	1.946	1.687	1.875	1.900	2.148	2.982	2.296	1.899
Lungesygdomme	418	414	281	298	309	404	506	547	475
Kræftsygdomme	230	178	197	230	197	249	303	538	670
Skulder- og nakkesygdomme	1.712	1.695	1.650	1.713	1.906	2.521	2.678	2.777	2.661
Armsygdomme	2.576	2.523	2.171	2.112	2.304	2.825	2.774	2.657	2.408
Andre sygdomme i bevægeapparatet	870	848	723	755	747	1.024	1.052	1.140	1.007
Rygsygdomme	1.433	1.532	1.493	1.330	1.454	1.784	1.806	1.790	1.767
Psykisk sygdom/gener	691	1.059	1.170	1.410	2.018	2.554	3.019	3.456	3.453
Uoplyst	85	74	77	52	351	317	238	303	516
I alt	13.629	13.612	12.554	12.585	14.172	16.893	18.693	19.342	18.532

Anerkendte

De udredninger, der har været bestilt i forbindelse med arbejdet med erhvervssygdomsfortegnelsen, har medført ændringer både af den nye erhvervssygdomsfortegnelse og af den gamle erhvervssygdomsfortegnelse. Det betyder, at arbejdet med arbejdsskadereformen har medført, at der også er anerkendt flere erhvervssygdomme, som er anmeldt før 2005. Det skal med i bagehovedet, når vi vurderer, om reformen har medført flere anerkendelser. Arbejdet med at udfylde reformens intentioner har betydet, at sammenligningsgrundlaget for vurdering af reformen også har ændret sig.

Antallet af anerkendelser er steget med cirka 1.000. Der er anerkendt cirka 2.500 sager anmeldt i 2004, og der er anerkendt cirka 3.500 erhvervssygdomme anmeldt i 2005.

Diagnoser

Tabel 11 og 12 viser henholdsvis anerkendelsesprocenten og antallet af anerkendelser for erhvervssygdomme fordelt på året for skaden og slutdiagnosen. Der er sket en stigning i antallet af anerkendelser for de erhvervssygdomme, hvor der er ændret på erhvervssygdomsfortegnelsen.

Tabel 11 og 12 skal læses sammen med tabel 9, som viser, at en del sager fra de sidste årgange endnu mangler at blive afgjort.

Den største stigning i anerkendelsesprocenten er sket for *høresygdomme*. Her er anerkendelsesprocenten steget fra 22 for skader anmeldt i 2004 til 51 for sygdomme anmeldt i 2005. Det betyder, at selv om antallet af anmeldelser er faldet med 15 procent i perioden 2000-2006, er antallet af anerkendelser steget med 75 procent i samme periode. Arbejdsskadereformen har medført, at der er lempet på kravene for anerkendelse af høresygdomme.

Anerkendelsesprocenten for *kræftsygdomme* svinger meget i perioden, men det er også en forholdsvis lille gruppe. Der er ændret på muligheden for at få anerkendt en kræftsygdom både på den nye og den gamle erhvervssygdomsfortegnelse. Antallet af anerkendelser er steget med 40 procent fra sager anmeldt i 2000 til sager anmeldt i 2007.

For *sygdomme i bevægeapparatet* er der kommet flere diagnoser på erhvervssygdomsfortegnelsen, og der er lempet på kravet for andre. Anerkendelsesprocenten er steget lidt. For sygdomme anmeldt i 2004 blev 8 procent anerkendt, og for erhvervssygdomme anmeldt i 2005 blev 10 procent anerkendt. Antallet af anerkendelser er for sager anmeldt i 2000 til sager anmeldt i 2006 steget med knap 80 procent. Antallet af anmeldelser er i samme periode steget 26 procent.

Anerkendelsesprocenten for *lungesygdomme/åndedrætssygdom* er ligeledes steget. Den steg fra 34 for skader anmeldt i 2004 til 54 for skader anmeldt i 2005, hvilket skyldes, at pleurale plaques er kommet på erhvervssygdomsfortegnelsen.

Anerkendelsesprocenten for de *psykiske sygdomme* er faldet i perioden, men det skyldes, at antallet af anmeldelser er steget betragteligt i perioden. Antallet af anerkendelser er steget fra 51 for sager anmeldt i 2001 til 145 anerkendelser for sager anmeldt i 2005, hvilket svarer til en stigning på 185 procent. Posttraumatisk belastningsreaktion blev optaget både på den nye og den gamle fortegnelse. Det er den slutdiagnose, som står for den største andel af de anerkendte psykiske sygdomme.

Tabel 11: Anerkendelsesprocenten for erhvervssygdomme fordelt på slutdiagnose og skadeår

	Skadeår								
	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008
Hudsygdomme	79	78	85	83	76	73	73	72	70
Høresygdomme	24	27	23	23	22	51	46	48	35
Andre	18	19	16	18	19	18	7	8	2
Astma, rhinitis, allergi m.v.	49	63	62	61	54	46	52	38	22
Lungesygdomme/Ånde drætssygdomme	25	22	22	26	34	54	48	49	40
Kræftsygdomme	50	53	61	40	56	60	54	42	33
Sygdomme i bevægeapparatet	7	8	9	8	8	10	10	8	2
Nervesygdomme	18	18	18	20	22	22	20	11	5
Psykelige sygdomme	8	8	9	8	6	6	4	3	1
I alt	20	21	21	21	19	22	20	20	12

Tabel 12: Antal anerkendte erhvervssygdomme fordelt på slutdiagnose og skadeår

	Skadeår								
	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008
Hudsygdomme	892	960	955	959	887	968	1.057	1.404	498
Høresygdomme	461	470	354	333	352	800	756	733	264
Andre	314	331	289	242	185	189	157	129	35
Astma, rhinitis, allergi m.v.	138	156	133	129	122	110	117	84	16
Lungesygdomme/Ånde drætssygdomme	64	56	38	51	70	165	160	182	70
Kræftsygdomme	120	95	116	100	105	123	131	168	133
Sygdomme i bevægeapparatet	478	499	509	488	528	855	828	642	95
Nervesygdomme	70	65	60	78	115	142	115	63	13
Psykelige sygdomme	51	72	85	93	111	145	120	85	11
I alt	2.588	2.704	2.539	2.473	2.475	3.497	3.441	3.490	1.135

Erstatninger

Det er ikke i alle de anerkendte sager, at der tilkendes positivt mén. Der udbetales mén godtgørelse, når der er tale om varigt mén på 5 procent eller mere. Tabel 13 viser antallet af sager med positivt mén, fordelt på den seneste méngrad i sagen.

Antallet af sager med positivt mén er steget. For erhvervssygdomme anmeldt i 2004 er der positivt mén i knap 2.000 sager, og for erhvervssygdomme anmeldt i 2005 er der positivt mén i cirka 2.300 sager. Der er små variationer i den gennemsnitlige méngrad, hvilket kan skyldes, at sagerne ikke er lige langt i sagsbehandlingsforløbet.

Tabel 13: Mængrader i erhvervssygdomssager

Mængrad	Skadeår								
	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008
5 pct.	680	717	605	561	571	786	742	737	195
8 pct.	294	319	304	331	320	380	374	375	113
10 pct.	380	398	401	371	362	455	453	464	155
12 pct.	151	159	168	161	176	208	190	128	22
15 pct.	231	230	227	250	252	214	219	215	55
16-19 pct.	19	24	16	19	22	30	26	18	3
20 pct.	105	109	109	106	72	74	74	69	16
21-50 pct.	112	101	86	110	93	109	106	100	67
over 50 pct.	66	65	55	40	71	68	75	77	51
I alt	2.038	2.122	1.971	1.949	1.939	2.324	2.259	2.183	677
Gennemsnitlig mængrad	13,6	13,1	13,1	12,8	14	12,9	13,3	13,4	18,6

For bedre at kunne sammenholde antallet af sager med positivt mén for de enkelte år er der i tabel 13a kun medtaget sager med positivt mén, som er truffet i de første fire år. Antallet af sager med positivt mén er steget i reformsagerne i 2005 forhold til sager fra tidligere år.

Antallet af sager med positivt mén er især steget for *sygdomme i bevægeapparatet*. Der er også flere sager med positivt mén blandt *psykiske sygdomme*. Selv om antallet af anerkendte sager vedrørende *høresygdomme* er steget markant, har denne stigning ikke medført markant flere høresygdomme med positivt mén.

Tabel 13a: Antallet af sager med positivt mén truffet i de første fire år.

Slutdiagnose	Skadeår					
	2000	2001	2002	2003	2004	2005
Hudsygdomme	638	666	705	744	639	700
Høresygdomme	445	454	342	327	345	409
Andre	219	229	191	142	109	94
Astma, rhinitis, allergi m.v.	82	89	71	69	73	55
Lungesygdomme/Åndedrætssygdomme	46	39	25	34	19	39
Kræftsygdomme	78	69	74	74	98	117
Sygdomme i bevægeapparatet	323	305	353	361	425	690
Nervesygdomme	42	41	34	53	83	98
Psykiske sygdomme	32	47	62	71	101	122
I alt	1.905	1.939	1.857	1.875	1.892	2.324

For at den tilskadekomne kan tilkendes positivt erhvervsevnetab, skal vedkommende have et tab af erhvervsevne på minimum 15 procent. Tabel 14 viser de positive erhvervsevnetabsprocenter i erhvervssygdomssagerne fordelt på året for anmeldelsen samt erhvervsevnetabsprocenten. Der kan være flere afgørelser om erhvervsevnetab i en sag. I tabellen er det den seneste afgørelse i sagen, som er medtaget. Når man sammenligner de enkelte år, skal man være opmærksom på, at tidligere anmeldeår vil være længere fremme i sagsbehandlingsforløbet end de senere anmeldeår. Da sagerne kan genoptages, er det ikke nødvendigvis "den sidste afgørelse" i sagen, som fremgår.

Antallet af sager med positivt erhvervsevnetab er steget efter arbejdsskadereformen. For erhvervssygdomme anmeldt i 2004 er der ultimo 2008 558 sager med positivt erhvervsevnetab. For erhvervssygdomme anmeldt i 2005 er der ultimo 2008 632 sager med positivt erhvervsevnetab.

Tabel 14: Erhvervsevnetabsprocenter i erhvervssygdomssager

Erhvervsevnetabsprocent	Skadeår								
	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008
15 pct.	88	75	69	95	62	93	63	31	2
20 pct.	45	59	49	57	50	55	43	16	1
25 pct.	126	102	87	76	76	92	76	42	4
30 pct.	41	56	45	47	50	33	25	17	.
35-45 pct.	100	148	147	119	122	152	88	37	2
50 pct.	68	48	74	65	75	89	45	18	3
55-60 pct.	8	19	15	15	12	10	6	2	.
over 65 pct.	153	147	144	130	111	108	83	30	14
I alt	629	654	630	604	558	632	429	193	26
Gennemsnitlig erhvervsevnetab	40,8	40,8	42,0	39,6	40,3	38,4	39,0	37,3	63,3

For at kunne sammenligne antallet af positive erhvervsevnetabsersatninger er der i tabel 14a kun medtaget de sager, hvori der er truffet en afgørelse om positivt erhvervsevnetab i løbet af de første fire år. Som det fremgår af tabellen, er der sket en stigning i antallet af sager med positivt erhvervsevnetab i reformsager i forhold til tidligere år. Stigningen i antallet af sager med positivt erhvervsevnetab er især sket for *sygdomme i bevægeapparatet* og *psykiske sygdomme*.

Det er sjældent, at der tilkendes positiv erstatning for *høresygdomme*, så selv om kravene for anerkendelse af høresygdomme er lempet, påvirker det ikke antallet af høresygdomme med positivt erhvervsevnetab.

Tabel 14a: Antallet af sager med positivt erhvervsevnetab truffet i de første fire år

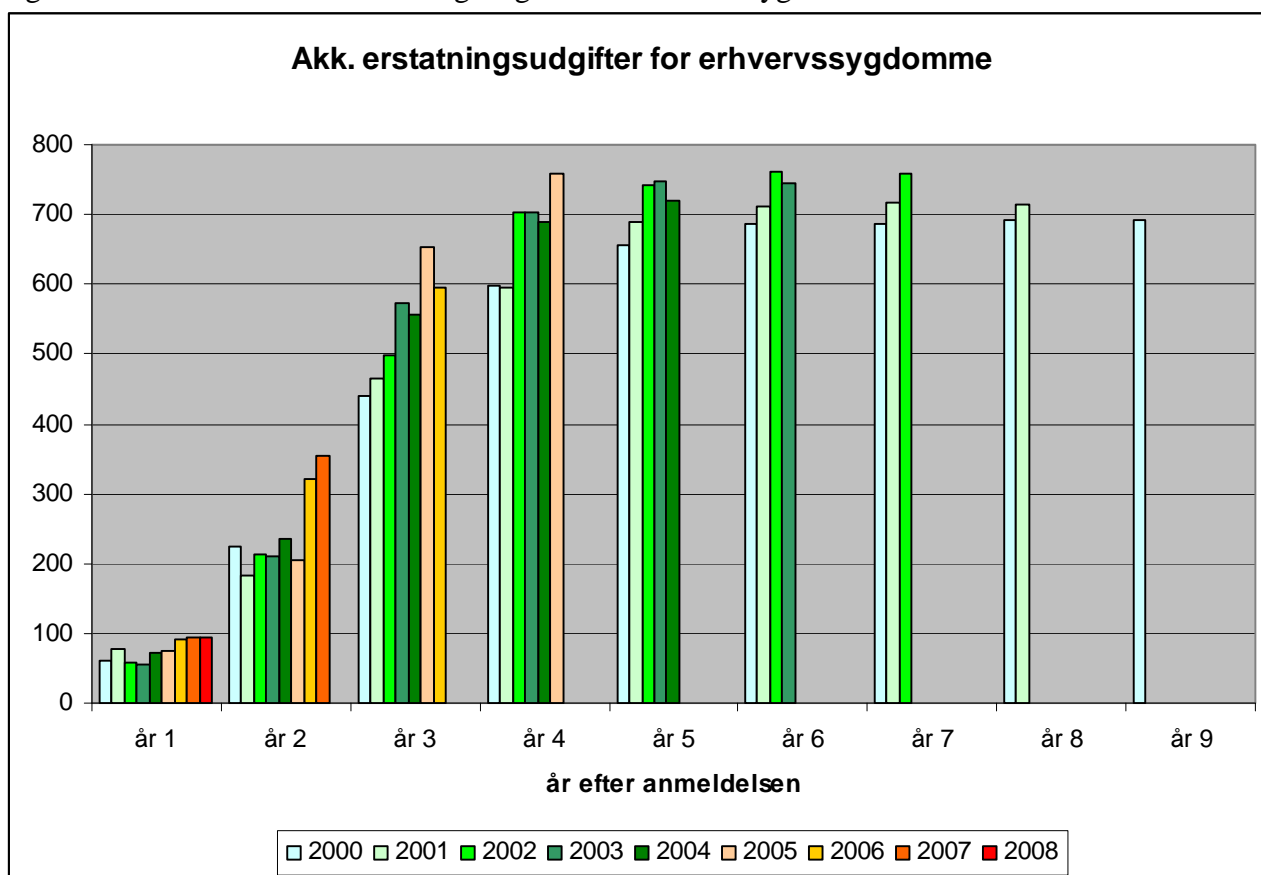
Slutdiagnose	Skadeår					
	2000	2001	2002	2003	2004	2005
Hudsygdomme	118	129	134	114	96	107
Høresygdomme	1	1	1	0	1	2
Andre	72	66	51	50	26	18
Astma, rhinitis, allergi m.v.	24	30	25	30	21	15
Lungesygdomme/Åndedrætssygdomme	10	6	8	8	7	6
Kræftsygdomme	30	27	26	19	24	24
Sygdomme i bevægeapparatet	152	131	203	207	227	350
Nervesygdomme	13	11	11	17	30	33
Psykiske sygdomme	18	24	37	52	69	77
I alt	438	425	496	497	501	632

Figur 4 viser de akkumulerede erstatningsudgifter for erhvervssygdomme fordelt på skadeår og året efter skaden. År 1 er udgifter, der er tilkendt i det kalenderår, hvor sygdommen er anmeldt. År 2 er udgifter, der er tilkendt i det kalenderår, hvor sygdommen er anmeldt, samt udgifter i yderligere et kalenderår. Erstatningsudgifterne er beregnet som kapitalerstatninger, reserver til løbende ydelser

samt godtgørelser for varigt mén. Erstatning til efterladte og behandlingsudgifter indgår ikke i figuren. Alle udgifter er opgjort i 2008-niveau.

Da de tilskadekomne kan få genoptaget deres sag, kan der gå mange år, inden man har et samlet billede af udgifterne ved et anmeldeår. Sammenligner man erstatningsudgifterne for erhvervssygdomme anmeldt i 2005 efter fire år med erstatningsudgifterne for anmeldelser før arbejdsskadereformen i en tilsvarende periode, fremgår det, at erstatningsudgifterne er steget. I 2005 ligger erstatningsudgifterne på cirka 760 mio. kr., mens erstatningsudgifterne for anmeldeårene før arbejdsskadereformen ligger på 700 mio. kr.

Figur 4: De akkumulerede erstatningsudgifter for erhvervssygdomme

2.5 Temabilag

Tabel 1: Antal anmeldte ulykker fordelt på skadeår og skadens placering på legemet

	Skadeår								
	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008
Uoplyst	457	418	449	443	765	798	786	882	657
Hoved	2.633	2.641	2.629	2.728	2.119	1.882	1.856	1.680	1.155
Hals m.m.	798	788	806	802	499	529	608	567	342
Ryg	4.741	4.834	4.674	4.810	4.951	4.667	4.497	4.180	2.748
Brystkasse og brystområdet	549	543	518	500	450	551	579	560	359
Overekstremiteter	6.208	6.458	6.317	5.977	6.152	6.370	6.433	6.184	4.019
Underekstremiteter	4.141	4.331	4.069	3.895	4.076	4.277	4.434	4.000	2.623
Hele legemet	178	194	185	173	497	526	413	346	211
Flere skader på legemet	384	358	337	344	857	1.052	948	827	595
I alt	20.089	20.565	19.984	19.672	20.366	20.652	20.554	19.226	12.709

Tabel 2: Antal anmeldte ulykker fordelt på skadeår og årsag.

	Skadeår								
	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008
Uoplyst	416	472	540	1.017	1.017	985	1.122	1.107	650
Kontakt med farlige stoffer	434	381	447	419	415	327	370	307	234
Drukning, Kvælning	12	15	9	27	12	14	9	9	5
Fald/styrt	4.870	4.966	4.799	4.354	4.585	4.916	5.232	4.543	3.023
Faldende genstande/Stød på genstande	2.133	2.185	2.005	1.910	2.321	2.358	2.481	2.332	1.528
Ulykker i øvrigt	3.067	2.972	2.536	2.275	1.359	1.728	1.663	1.445	1.112
Skåret, klemt eller mast	2.687	2.645	2.535	2.323	2.183	2.163	2.218	2.186	1.456
Overbelastning m.v.	5.446	5.845	5.937	6.074	7.158	6.865	6.282	6.191	3.917
Støj	110	117	124	113	101	74	110	87	67
Psykisk chok	632	625	792	855	692	741	513	490	360
Vold/bid/stik	282	342	260	305	523	481	554	529	357
I alt	20.089	20.565	19.984	19.672	20.366	20.652	20.554	19.226	12.709

Tabel 3: Antal anerkendte ulykker fordelt på skadens placering på legemet og skadeår

	Skadeår								
	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008
Uoplyst	280	238	276	274	425	453	431	423	151
Hoved	1.937	1.920	1.852	1.858	1.535	1.383	1.308	1.009	359
Hals m.m.	642	626	622	648	360	384	413	329	71
Ryg	2.614	2.600	2.362	2.323	3.519	3.176	2.881	2.180	605
Brystkasse og brystområdet	403	402	378	363	339	442	435	350	115
Overekstremiteter	4.873	4.981	4.724	4.466	5.030	5.197	5.209	4.327	1.504
Underekstremiteter	3.026	3.158	2.895	2.705	3.297	3.407	3.450	2.616	795
Hele legemet	156	169	156	139	302	323	243	158	40
Flere skader på legemet	318	293	285	289	716	840	747	545	177
I alt	14.249	14.387	13.550	13.065	15.523	15.605	15.117	11.937	3.817

Tabel 4: Antal anerkendte ulykker fordelt på årsag og skadeår

	Skadeår								
	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008
Uoplyst	60	119	152	469	542	528	588	492	133
Kontakt med farlige stoffer	346	293	342	295	316	258	290	221	82
Drukning, Kvælning	10	9	4	20	7	6	5	4	2
Fald/styrt	4.164	4.256	4.096	3.696	3.978	4.219	4.388	3.218	949
Faldende genstande/Stød på genstande	1.862	1.859	1.710	1.612	1.936	2.010	2.054	1.633	552
Ulykker i øvrigt	2.228	2.171	1.811	1.660	991	1.189	1.141	817	244
Skåret, klemt eller mast	2.424	2.379	2.235	2.061	1.903	1.910	1.947	1.817	681
Overbelastning m.v.	2.482	2.577	2.446	2.473	4.982	4.611	3.933	3.168	932
Støj	71	60	74	59	51	47	67	28	5
Psykisk chok	371	378	463	467	384	432	272	214	98
Vold/bid/stik	231	286	217	253	433	395	432	325	139
I alt	14.249	14.387	13.550	13.065	15.523	15.605	15.117	11.937	3.817

3. STATISTIK OM ARBEJDSSKADER 2002-2008

Læsevejledning

Hvilke sager er omfattet af statistikken?

Arbejdsskadestyrelsens statistik omfatter de skader og erhvervssygdomme, der bliver anmeldt til styrelsen.

Ifølge de regler, der gælder for anmeldelse af ulykkestilfælde, skal der ske anmeldelse i henhold til arbejdsskadelovgivningen, hvis en skade antages at kunne begrunde krav på ydelser efter loven, eller hvis en arbejdsskade har medført, at den tilskadekomne endnu ikke på femugersdagen for skadens indtræden kan genoptage sædvanligt arbejde i fuldt omfang. Arbejdsgiveren anmelder til sit forsikringsselskab. Selskabet har pligt til at sende sager videre til Arbejdsskadestyrelsen, blandt andet hvis en skade antages at ville medføre erstatning for tab af erhvervsevne eller godtgørelse for varigt mén. Det betyder, at skader, der med sikkerhed ikke forventes at medføre varige følger, som udgangspunkt færdigbehandles i forsikringsselskaberne. Arbejdsskadestatistikken omfatter altså hovedsageligt de mere alvorlige arbejdsulykker og giver ikke det fulde billede af, hvor mange arbejdsulykker der sker på de danske arbejdspladser.

Antallet af arbejdsulykker, der kommer til behandling i Arbejdsskadestyrelsen, afhænger således blandt andet af, hvor mange anmeldelser forsikringsselskaberne (og visse selvforsikrende offentlige myndigheder) selv behandler. Forsikringsselskaberne fik incitament til at foretage selvstændig sagsbehandling, da selskaberne i 1993 blev pålagt at betale et gebyr til Arbejdsskadestyrelsen for hver behandlet sag. Visse selvforsikrende offentlige myndigheder fik samme mulighed for selvstændig sagsbehandling i 1997.

For erhvervssygdomme er anmeldereglerne anderledes. Her påhviler der læger og tandlæger en pligt til at anmelde sygdomme, hvis der blot er mistanke om, at disse er arbejdsbetingede. Læger og tandlæger skal anmelde direkte til Arbejdsskadestyrelsen og Arbejdstilsynet.

Arbejdsskadesager er ansøgningssager. Efter 1. februar 2003 giver tilskadekomne stiltiende samtykke til, at en anmeldelse behandles efter arbejdsskadelovgivningen med henblik på en eventuel erstatning. Ønsker tilskadekomne ikke en sag behandlet, skal tilskadekomne altså positivt tilkendegive det.⁸

Der gælder andre regler for anmeldelse af arbejdsulykker til Arbejdstilsynet. For et overordnet billede af arbejdsskader på de danske arbejdspladser henvises derfor til www.at.dk.

Centrale begreber

De følgende tabeller på arbejdsskadeområdet omfatter også skader omfattet af andre love end lov om arbejdsskadesikring, herunder skader blandt værnepligtige, AMU-kursister og studerende på visse praktisk orienterede uddannelser.

⁸ Før 1. februar 2003 skulle tilskadekomne derimod positivt tilkendegive, hvis de ønskede deres sag behandlet. Sager fra før 1. februar 2003, hvor tilskadekomne ikke ønskede, at sagen blev behandlet i Arbejdsskadestyrelsen, er således heller ikke omfattet af denne statistik.

Statistikken omhandler arbejdsskadesager med videre opgjort efter fire forskellige sagsklasser:

- Arbejdsulykker, også omfattende kortvarige skadelige påvirkninger
- Erhvervssygdomme
- Brilleskader – det vil sige skader på briller eller andre hjælpemidler⁹ uden personskade
- Pludselige løfteskader – først indført som begreb i lovgivningen pr. 1. juni 1996 og dernæst bortfaldet med arbejdsskadereformen for skader sket efter 1. januar 2004

Arbejdsskadestatistikken indeholder også enkelte tabeller over to andre sagsklasser, som Arbejdsskadestyrelsen behandler (tabel VI.1 og VI.2). Det drejer sig om sager om erstatning til besættelsestidens ofre.

Afgørelser

Statistikken indeholder oplysninger om både førstegangsafgørelser, revisioner og genoptagelser. Arbejdsskadesikringsloven giver mulighed for, at styrelsen selv sætter *revision* i en sag. Det vil typisk ske, hvor det ikke aktuelt er muligt at skønne over de samlede følger af en skade. Revision kan forekomme både ved vurdering af méngrad og tab af erhvervsevne.

Arbejdsskadesikringsloven giver desuden mulighed for, at den tilskadekomne beder om *genoptagelse*, hvor styrelsen tager stilling til, om der er væsentlige nye oplysninger i forhold til styrelsens tidligere afgørelse.

Dødsager

Det erstatningsmæssige aspekt er det primære sigte, når Arbejdsskadestyrelsen sagsbehandler dødsulykker. Hvis en dødsulykke kan anerkendes som en arbejdsskade, er der mulighed for, at erstatningsberettigede efterladte (typisk efterladt ægtefælle og børn) kan få tilkendt et såkaldt overgangsbeløb og eventuelt forsørgertabserstatning. Det betyder, at Arbejdsskadestyrelsen kun undersøger, om en dødsulykke opfylder betingelserne for at blive anerkendt efter arbejdsskadelovgivningen, hvis der er erstatningsberettigede efterladte.

Hvis Arbejdsskadestyrelsen modtager anmeldelse af en dødsulykke vedrørende en person, der ikke har erstatningsberettigede efterladte, betyder det således omvendt, at styrelsen ikke foretager en egentlig sagsbehandling, men typisk blot henlægger sagen.

Det har betydning for læsning af tabel II.5.

Hvor kan jeg læse mere?

Ønskes yderligere oplysninger om Arbejdsskadestyrelsen som virksomhed, kan vi henvise til vores årsrapport. For oplysninger om arbejdsskadeområdet i øvrigt henvises til vores hjemmeside www.ask.dk.

Hvordan læses tabellerne?

De oplysninger, der ligger til grund for statistikken, indhentes hovedsageligt i forbindelse med sagsbehandlingen i Arbejdsskadestyrelsen.

For arbejdsulykker drejer det sig blandt andet om følgende oplysninger:

- Identifikation af den tilskadekomne, arbejdsgiveren og dennes forsikringsselskab

⁹ Jævnfør § 15, stk. 4 i lov om arbejdsskadesikring.

- Den dato, hvor skaden indtraf
- Den dato, hvor styrelsen traf afgørelse
- Arbejdsgiverens branchetilhørsforhold
- Årsagskode – hvordan skete skaden
- Skadens placering på legemet
- Skadens art

For erhvervssygdomme drejer det sig blandt andet om følgende oplysninger:

- Identifikation af den tilskadekomne og arbejdsgiver/arbejdsgivere
- Perioden med relevant skadelig påvirkning/arbejds-mæssig belastning
- Den dato, hvor sygdommen anmeldes til styrelsen
- Den dato, hvor styrelsen traf afgørelse
- Arbejdsgiverens branchetilhørsforhold
- Diagnosen

Man skal være opmærksom på, at tabellerne over antallet af anmeldelser og tabellerne over antallet af anerkendelser ikke er direkte sammenlignelige, idet tabellerne over anmeldelserne er fordelt på året for oprettelsen, og tabellerne over anerkendelser er fordelt på året for anerkendelsen. Der er ikke nødvendigvis sammenfald mellem de forskellige år, idet en sag, der anmeldes et år, godt kan afgøres i et senere år.

Behandlingen af arbejdsskadesager kan strække sig over mere end et kalenderår, og der er endvidere mulighed for, at sagerne kan tages op til revision, og at tilskadekomne selv kan bede om at få sin sag genoptaget. Det betyder, at de enkelte tabeller i nogle tilfælde ikke umiddelbart kan sammenlignes.

Erhvervssygdomme registreres først med en anmeldediagnose. Når sagen senere afgøres, tilføjes en slutdiagnose, der i hovedreglen er en mere præcis diagnose. På erhvervssygdomsområdet registrerer Arbejdsskadestyrelsen ikke årsagskoder, altså hvilken påvirkning der har foranlediget en given skade.

Generelle forbehold

Den 1. februar 2003 indførtes muligheden for at anmelde arbejdsskader elektronisk via EASY. I tabellerne med de ovennævnte variabler kan der derfor forekomme databrud. Databruddet kan både skyldes, at anmeldemønstrene ændres på grund af EASY's indførsel, og at nogle af de gamle koder ikke kan konverteres til de nye koder, som EASY medfører.

Den 1. januar 2004 trådte arbejdsskadereformen i kraft, dog først 1. januar 2005 for det nye erhvervssygdomsbegreb. Ud over nye skadebegreber betød reformen blandt andet også, at der indførtes en samlet afgørelse i stedet for selvstændige afgørelser om anerkendelse, méngrader og erstatning for erhvervsevnetab. Denne ændring betyder, at anerkendelsen kommer senere i forløbet end i ”ikke-reformsager”.

Den 1. januar 2008 afløste den nye branchekode DB07 (Dansk Branchenomenklatur 2007) den gamle version, DB03. Branchekoden er en sekscifret kode, som kategoriserer brancher og erhvervsgrupper efter internationale retningslinjer.

Baggrunden for, at der er kommet ny branchekode i Danmark, er, at branchekoderne på FN- og EU-niveau er blevet revideret, og at Dansk Branchekode er blevet opdateret til den aktuelle erhvervsstruktur. Danmarks Statistik har stået for dette arbejde.

Der er tale om en gennemgående revision, hvor strukturen i Dansk Branchekode er blevet væsentligt ændret.

DB07 er en kode standard for kategorisering af erhvervsbrancher udviklet af [Danmarks Statistik](http://da.wikipedia.org/wiki/Danmarks_Statistik) - http://da.wikipedia.org/wiki/Danmarks_Statistik, baseret på den internationale [NACE](http://da.wikipedia.org/w/index.php?title=NACE&action=edit&redlink=1) kode standard <http://da.wikipedia.org/w/index.php?title=NACE&action=edit&redlink=1>.

I. Generelt om arbejdsskadesager

I.1 Anmeldelser

Som nævnt i afsnittet ”Udviklingen i hovedtræk” ligger antallet af anmeldelser nogenlunde på samme niveau i perioden 2006-2008, og i 2008 udgør det samlede antal anmeldte arbejdsskadesager 40.833 (tabel I.1). I 2008 blev der dog anmeldt cirka 1.200 flere ulykker og cirka 300 færre erhvervssygdomme i forhold til året før.

Tabel I.1 Anmeldte arbejdsskadesager¹⁰, 2002-2008

Sagsklasse/År for anmeldelse	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008
Ulykker	20.205	19.784	20.508	20.348	21.531	20.394	21.620
Erhvervssygdomme	12.543	12.376	13.991	16.941	18.367	19.410	19.120
Pludselige løfteskader	1.851	1.710	653	101	41	13	9
Brilleskader	146	103	93	90	87	79	84
I alt	34.745	33.973	35.245	37.480	40.026	39.896	40.833

*Uoplyste er ikke inkluderet

Antallet af revisioner fluktuerer i hele perioden, hvilket ses af tabel I.2. Denne udvikling afspejles i alle sagstyper. Der blev oprettet betydeligt flere revisioner i 2008 i forhold til resten af perioden - 556 flere revisioner af arbejdsulykker og 168 flere revisioner af erhvervssygdomssager i forhold til året før. Dette kan skyldes behandlingen af sagerne om kviksølv hos klinikassistenter, som afventede en udredning om årsagssammenhængen mellem kviksølv og arbejde indenfor tandplejeområdet.

Tabel I.2 Revisioner af arbejdsskadesager

Sagsklasse/År for revision	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008
Ulykker	1.759	1.629	2.019	1.915	1.903	1.810	2.366
Erhvervssygdomme	580	457	623	577	562	547	715
Pludselige løfteskader	20	33	40	36	27	26	25
I alt	2.359	2.119	2.682	2.528	2.492	2.383	3.106

En højesteretsdom fra 2002 om tilkendelse af erhvervsevnetab under revalidering (UfR 2002.730H) kan formentlig forklare noget af stigningen i antallet af genoptagelser fra 2002 til 2003, som fremgår af tabel I.3. Antallet af genoptagne arbejdsulykker er steget yderligere i 2004. Det skyldes formentlig højesteretsdommen om fastsættelse af erhvervsevnetab for personer i fleksjob. Denne dom blev afsagt 22. december 2003 (UfR 2004.867H). I 2006 stiger antallet af genoptagelser voldsomt med cirka 7.400 sager, hvilket skyldes højesteretsdommen af 9. februar 2006 om revalidering. På baggrund af dommen blev godt 7.600 sager genoptaget. Ser man bort fra disse sager, ligger antallet af genoptagelser både i 2006 og 2007 på cirka 7.600 sager. I 2008 stiger antallet af genoptagelser med knap 900 sager, hvor største del af stigningen kommer fra ulykkessager.

¹⁰ Arbejdsskadestyrelsen behandler også skader efter andre love end arbejdsskadesikringsloven, blandt andet skader blandt værnepligtige, AMU-kursister og studerende på visse praktisk orienterede uddannelser. Disse skader er medtaget som arbejdsskader.

Tabel I.3. Genoptagelser af arbejdsskadesager

Sagsklasse/År for genoptagelse	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008
Ulykker	5.612	6.466	6.632	5.454	10.819	5.020	5.655
Erhvervssygdomme	2.392	2.568	2.459	2.275	4.241	2.462	2.722
Pludselige løfteskader	124	173	162	119	104	100	75
Brilleskader	2	1	0	1	3	2	1
I alt	8.130	9.208	9.253	7.849	15.167	7.584	8.453

I.2 Afsluttede sager

Af tabel I.4 fremgår, at der blev afsluttet væsentligt flere førstegangsafgørelser i 2007 og 2008 i forhold til resten af perioden. Der blev afsluttet knap 1.500 flere arbejdsulykkessager, men cirka 150 færre erhvervssygdomssager i 2008 i forhold til året før.

Tabel I.4. Afsluttede arbejdsskadesager (førstegangsafgørelser)

Sagsklasse/År for anerkendelse	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008
Ulykker	21.218	21.834	16.819	21.495	20.089	22.297	23.779
Erhvervssygdomme	13.316	13.581	12.735	15.193	16.208	20.450	20.299
Pludselige løfteskader	2.042	2.053	962	311	139	65	31
Brilleskader	4	2	9	3	1	6	4
I alt	36.580	37.470	30.525	37.002	36.437	42.818	44.113

Efter et fald i 2006 har antallet af afsluttede revisioner været stigende i 2007 og 2008. Det gælder for alle tre sagsklasser.

Tabel I.5. Afsluttede revisioner af arbejdsskadesager

Sagsklasse/År for revision	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008
Ulykker	1.567	2.099	1.730	1.563	1.349	1.618	2.064
Erhvervssygdomme	492	662	551	468	458	492	655
Pludselige løfteskader	6	15	23	20	10	11	14
I alt	2.065	2.776	2.304	2.051	1.817	2.121	2.733

Antallet af afsluttede genoptagelser i arbejdsskadesager i 2008 er næstlavest i hele perioden. Som det tidligere blev nævnt i kommentaren til tabel 1.3, skyldes det højere antal af genoptagelser i 2006 og 2007, at cirka 7.600 sager i 2006 blev genoptaget på grund af højesteretsdommen om revalidering. Af disse sager blev cirka 5.500 afsluttet i 2006 og resten i 2007.

Tabel I.6. Afsluttede genoptagelser af arbejdsskadesager

Sagsklasse/År for genoptagelse	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008
Ulykker	4.013	6.245	5.908	5.760	8.123	5.741	5.257
Erhvervssygdomme	1.950	2.441	2.145	2.095	3.198	2.196	2.395
Pludselige løfteskader	90	184	157	134	108	96	87
Brilleskader	2	1	0	0	3	0	1
I alt	6.055	8.871	8.210	7.989	11.432	8.033	7.740

I.3. Afgørelser

I de følgende tabeller beskrives godtgørelses- og erstatningsafgørelserne. De første tabeller viser oplysninger om afgørelser om positivt varigt mén. I sager, hvor der har været foretaget revision, eller hvor sagen har været genoptaget, fremgår den *samlede ménprocent* af tabellen.

Tabel I.7 viser antallet af afgørelser truffet med en positiv ménprocent samt den gennemsnitlige ménprocent fordelt på året for afgørelsen og sagsklasse. I hele den syvårige periode ligger den gennemsnitlige ménprocent på 10 eller 11 procent.

Tabel I.7 Afgørelser om positivt mén truffet i arbejdsskadesager opgjort efter sagsklasse

Sagsklasse/År for afgørelse		2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008
Arbejdsulykker	Antal	6.830	8.597	6.027	7.525	6.179	8.601	8.118
	Gns. ménpct.	10	10	10	9	9	9	9
Erhvervssygdomme	Antal	2.039	2.709	2.119	2.284	2.171	3.451	3.244
	Gns. Ménpct.	13	12	15	14	15	13	13
Pludselige løfteskader	Antal	66	93	85	83	75	42	17
	Gns. Ménpct.	10	9	8	8	9	11	11
I alt	Antal	8.935	11.399	8.231	9.892	8.425	12.094	11.380
	Gns. Ménpct.	11	10	11	10	10	10	10

Af tabel I.8 fremgår, at den gennemsnitlige ménprocent for førstegangsafgørelserne også ligger stabilt i perioden på ni eller 10 procent.

Tabel I.8 Afgørelser om positivt mén truffet i nye arbejdsskadesager (førstegangsafgørelse) opgjort efter sagsklasse

Sagsklasse/År for afgørelse		2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008
Arbejdsulykker	Antal	5.460	7.104	5.097	6.668	5.420	7.510	6.725
	Gns ménpct.	9	9	9	8	8	8	8
Erhvervssygdomme	Antal	1.825	2.495	1.936	2.101	1.978	3.226	2.967
	Gns. Ménpct.	13	11	13	13	13	11	12
Pludselige løfteskader	Antal	65	84	82	80	74	38	12
	Gns. ménpct.	10	9	8	8	9	10	10
I alt	Antal	7.350	9.683	7.115	8.849	7.472	10.774	9.704
	Gns. ménpct.	10	10	10	9	9	9	9

I tabel I.9 er afgørelser om positivt mén opgjort efter ménprocent. Afgørelser med en ménprocent på fem udgør det største samlede antal afgørelser. I 2008 drejer det sig om knap 43 procent af alle afgørelser.

Tabel I.9 Afgørelser om positivt mén truffet i arbejdsskadesager opgjort efter ménprocent

Ménprocent/År for afgørelse	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008
5	3.492	4.322	3.276	4.412	3.723	5.303	4.848
8	1.562	1.940	1.354	1.570	1.384	2.124	2.072
10	1.536	2.071	1.331	1.527	1.338	1.946	1.877
12	555	778	530	637	523	843	729
15	768	1.102	754	771	584	781	809
18	130	137	95	112	92	165	134
20	377	466	341	352	237	280	311
25	165	200	189	166	113	181	201
30	65	71	71	65	54	86	71
35	43	74	43	35	25	39	40
40	26	25	21	23	25	18	16
45	12	12	10	12	8	13	10
50	61	73	87	93	97	111	115
55	6	5	4	3	6	1	8
60	10	8	9	6	7	4	9
65	11	8	2	2	5	6	8
70	2	7	4	3	2	5	5
75	5	7	4	3	2	4	2
80	1	2	4	1	1	2	4
85	3	3	1	2	1	1	0
90	1	5	2	0	0	3	0
95	2	0	0	1	0	1	0
100	53	42	67	63	73	76	74
120	1	6	6	1	1	2	4
Andre	41	22	7	7	13	12	10
Uoplyst	7	13	19	25	111	87	23
I alt	8.935	11.399	8.231	9.892	8.425	12.094	11.380
Gennemsnitlig ménprocent	11	10	11	10	10	10	10

De efterfølgende tabeller viser oplysninger om erhvervsevnetabsafgørelser. I sager med revision eller genoptagelse angives den *samlede erhvervsevnetabsprocent*. Hvis en sag afgøres med 25 procents erhvervsevnetab i 2006 og tages op til revision i 2008, hvorefter erhvervsevnetabet vurderes til 50 procent, indgår de 25 procent fra 2006 altså i de 50 procent i 2008.

Antallet af sager, hvori der blev truffet afgørelser om positivt erhvervsevnetab, steg i perioden 2002-2005, med mindre fald i de efterfølgende år. Erhvervsevnetabsprocenten varierer fra 38 til 40 i hele perioden (se tabel I.10). Der blev truffet færre afgørelser i både arbejdsulykkessager og erhvervssygdомssager i 2008 i forhold til året før.

Tabel I.10 Afgørelser om positivt erhvervsevnetab truffet i arbejdsskadesager opgjort efter sagsklasse

Sagsklasse/År for afgørelse		2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008
Arbejdsulykker	Antal	2.292	3.022	2.945	3.437	3.279	3.019	2.398
	Gns. e-tabs pct.	39	38	40	39	38	38	38
Erhvervssygdomme	Antal	743	910	842	1.057	975	1.075	937
	Gns. e-tabs pct.	39	38	39	39	39	38	39
Pludselige løfteskader	Antal	31	55	50	49	54	36	25
	Gns. e-tabs pct.	44	38	41	39	41	44	46
I alt	Antal	3.066	3.987	3.837	4.543	4.308	4.130	3.360
	Gns. e-tabs pct.	39	38	40	39	39	38	39

Af tabel I.11 fremgår, at den gennemsnitlige erhvervsevnetabsprocent for førstegangsaftagelser varierer mellem 37 og 39 procent i hele perioden. Antallet af førstegangsaftagelser om positivt erhvervsevnetab fluktuerer i hele perioden og falder med 571 sager i 2008 i forhold til året før.

Tabel I.11 Afgørelser om positivt erhvervsevnetab truffet i nye arbejdsskadesager (1. afgørelse) opgjort efter sagsklasse

Sagsklasse/År for afgørelse		2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008
Arbejdsulykker	Antal	836	1.327	1.292	1.748	1.301	1.635	1.221
	Gns. e-tabs pct.	37	38	38	39	39	38	37
Erhvervssygdomme	Antal	370	522	492	725	556	804	655
	Gns. e-tabs pct.	42	39	40	39	41	38	38
Pludselige løfteskader	Antal	26	44	32	29	30	24	16
	Gns. e-tabs pct.	44	39	41	41	42	49	45
I alt	Antal	1.232	1.893	1.816	2.502	1.887	2.463	1.892
	Gns. e-tabs pct.	39	38	39	39	39	38	37

I tabel I.12 er afgørelser om positivt erhvervsevnetab opgjort efter erhvervsevnetabsprocent. I perioden 2004-2008 er erhvervsevnetabet hyppigst fastsat til de tre samme erhvervsevnetabsprocenter: 25, 35 og 50. I 2008 tegner disse tre erhvervsevnetabsprocenter sig for lidt under halvdelen af alle afgørelser om positivt erhvervsevnetab.

I løbet af perioden har der været flere højesteretsdomme, som har påvirket afgørelserne om erhvervsevnetab. Det drejer sig blandt andet om højesteretsdommen UFR2002.703H om hensynet til personer i revalidering, som resulterede i ændringer i erhvervsevnetabsprocenterne. Før højesteretsdommen var det praksis at tilkende 25 procent i løbende ydelse, når den tilskadekomne var under revalidering. Denne dom betød, at der nu skulle tages stilling i de enkelte sager. Det betød, at antallet af afgørelser med 25 procent falder og antallet af afgørelser ved de omkringliggende erhvervsevnetabsprocenter stiger. Dommen om erhvervsevnetab til personer i fleksjob (UfR 2004.867H) har medført en stigning i erhvervsevnetabsprocenten, idet den betød, at man ikke længere måtte medtage indtægten fra fleksjobbet, når man fastsatte erhvervsevnetabet. Det betød, at en del sager blev genoptaget, og der blev tilkendt en højere erhvervsevnetabsprocent i disse sager. For sager anmeldt pr. 1. januar 2006 er loven ændret, så man igen inddrager indtægten fra fleksjobbet, når erhvervsevnetabsprocenten skal beregnes. I den forbindelse skal bemærkes, at

tabel I.12 er opgjort ud fra år for afgørelse. Ændringen pr. 1. januar 2006 vil således først slå fuldt igennem efter et par år.

Tabel I.12 Afgørelser om positivt erhvervsevnetab truffet i arbejdsskadesager

Erhvervsevnetabsprocent/År for afgørelse	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008
15	443	572	409	501	372	452	382
20	187	332	323	391	298	298	269
25	723	788	595	602	447	577	618
30	172	297	327	374	222	211	191
35	301	477	481	557	649	679	561
40	109	177	238	413	370	307	169
45	46	81	154	267	114	78	76
50	278	350	456	502	918	707	442
55	4	13	38	62	168	86	8
60	6	26	88	121	57	48	49
65	669	646	406	402	407	383	339
70	5	20	81	113	75	61	34
75	10	43	94	121	100	138	131
80	22	26	54	53	49	35	34
85	34	77	46	33	20	26	31
90	4	5	9	3	4	3	2
95	0	0	1	1	0	1	0
100	50	54	34	18	25	24	18
Uoplyst	3	3	3	9	13	16	6
I alt	3.066	3.987	3.837	4.543	4.308	4.130	3.360
Gennemsnitligt erhvervsevnetab	39	38	40	39	39	38	39

Ændringen af loven om førtidspension har ligeledes haft betydning for erhvervsevnetabsprocenten, idet flere personer overgik til fleksjob. Desuden blev førtidspensionisterne ikke længere inddelt i tre grupperinger, men fik nu alle samme pension. Det kan ses i tabellen ved, at antallet af erhvervsevnetabsprocenter på 65 er faldet, mens antallet af de omkringliggende erhvervsevnetabsprocenter er steget.

I.4. Erstatninger

Méngodtgørelser

De samlede godtgørelser for varigt mén inkluderer revisions- og genoptagelsesafgørelser. For revision og genoptagelser er det kun udgifterne til den *yderligere godtgørelse*, der er medregnet. Beløbene angives for alle årene i 2008-niveau. De høje udgifter i 2003, 2005, 2007 og 2008 skyldes delvist, at antallet af afgørelser og herunder også afgørelser med tilkendt méngodtgørelse var meget højt i alle disse år. Desuden blev méngodtgørelsen forhøjet med 37 procent for personer, som kom til skade efter 1. juli 2002.

Tabel I.13 Méngodtgørelser i millioner kroner (2008-niveau) opgjort efter sagsklasse

Sagsklasse/År for tilkendelse af erstatning	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008
Ulykker	298,2	396,4	315,6	408,9	345,4	478,9	420,8
Erhvervssygdomme	118,9	165,7	159,6	174,9	170,9	235,7	226,6
Pludselige løfteskader	3,4	4,3	3,7	3,9	4,1	2,4	1,0
I alt (inkl. øvrige)	420,5	566,4	478,9	587,7	520,4	717,0	648,4

Erstatninger for tab af erhvervsevne

De samlede erstatninger for tab af erhvervsevne beregnes som summen af engangserstatninger og værdien af reserver hensat til løbende ydelser. Kapitaliseringer af løbende ydelser tæller med som et positivt engangsbeløb og en negativ reservehensættelse. Erstatningerne inkluderer revisions- og genoptagelsesafgørelser. For revision og genoptagelser er det kun udgifterne til den *yderligere erstatning*, der medregnes. Beløbene er for alle årene angivet i 2008-niveau. Af tabel I.14 fremgår, at summen af erhvervsevnetabserstatninger i 2008 er væsentligt lavere i forhold til året før og er lavest i hele perioden. Faldet skal ses i sammenhæng med, at der blev truffet væsentligt færre afgørelser om positivt erhvervsevnetab i forhold til tidligere år, jævnfør tabel I.10 og I.12. Det gælder både ulykker og erhvervssygdomssager.

Tabel I.14 Erhvervsevnetabserstatninger i millioner kroner (2008-niveau) opgjort efter sagsklasse

Sagsklasse/År for tilkendelse af erstatning	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008
Ulykker	1.605,8	2.421,4	2.515,1	2.827,7	1.980,7	2.079,8	1.421,5
Erhvervssygdomme	444,3	578,3	580,1	848,6	604,2	760,8	556,3
Pludselige løfteskader	31,5	53,1	48,7	44,0	36,7	30,8	14,9
I alt (inkl. øvrige)	2.081,6	3.052,8	3.143,8	3.720,2	2.621,5	2.871,3	1.992,8

II. Ulykker

Tabel II.1 viser antallet af anmeldte ulykker i perioden samt antallet af ulykker set i forhold til antallet af beskæftigede. Antallet af anmeldte ulykker ligger på cirka 20.000 i hele perioden, men topper i 2008 med godt 21.600 sager. Der var et lille fald i antal anmeldelser i 2003, og det er ellers 2006 og 2008, der skiller sig ud, hvor antallet af anmeldelser lå cirka 1.200 over de foregående år. Antallet af anmeldelser pr. 1.000 beskæftigede er stabilt. Der anmeldes mellem 7,2 og 7,8 ulykker pr. 1.000 beskæftigede.

I forbindelse med arbejdsskadereformen overgik de pludselige løfteskader til ulykkesbegrebet. Der blev i gennemsnit anmeldt cirka 1.700 pludselige løfteskader om året, som altså er "tilført" ulykkerne fra og med 2004. De pludselige løfteskader var ofte rygssygdomme.

Tabel II.1 Anmeldte arbejdsulykker

År for anmeldelse	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008
Antal anmeldte ulykker	20.205	19.784	20.508	20.348	21.531	20.394	21.620
Antal anmeldte ulykker pr. 1.000 beskæftigede	7,3	7,2	7,6	7,5	7,8	7,2	7,6

Ved modtagelsen af en anmeldelse oprettes en ulykkessag med oplysninger om skadens art, skadens placering på legemet samt skadens årsag på baggrund af anmeldelsens oplysninger. Den 1. februar 2003 indførtes muligheden for at anmelde arbejdsskader elektronisk via EASY. I tabellerne med de ovennævnte variabler kan der derfor forekomme databrud. Databruddet kan både skyldes, at anmeldemønstrene ændres på grund af EASY's indførelse, og at nogle af de gamle koder ikke kan konverteres til de nye koder, som anvendes i EASY. Ud over de ovennævnte oplysninger registreres oplysninger vedrørende den tilskadekomne som alder, køn, branche og bopæl. I de efterfølgende afsnit vil oplysningerne blive gennemgået hver for sig. Der ses på antallet af anmeldelser, antallet af anerkendelser samt anerkendelsesprocenten.

Man skal være opmærksom på, at tabellerne over antallet af anmeldelser og tabellerne over antallet af anerkendelser ikke er direkte sammenlignelige, idet tabellerne over anmeldelserne er fordelt på året for oprettelsen, og tabellerne over anerkendelser er fordelt på året for afgørelsen. Der er ikke nødvendigvis sammenfald mellem de forskellige år, idet en sag, der anmeldes ét år, godt kan afgøres i et senere år.

Tabel II.2 Anerkendte arbejdsulykker

År for anerkendelse	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008
Antal anerkendte	14.723	13.421	9.135	13.018	14.324	16.656	17.161
Antal anerkendte pr. 1.000 beskæftigede	5,3	4,9	3,4	4,8	5,2	5,9	6,0
Anerkendelsesprocent	70,8	69,6	64,9	75,0	77,0	79,0	74,5

Anerkendelsesprocenten¹¹ for ulykker har været meget svingende i perioden. En af årsagerne er arbejdsskadereformen, som gælder for alle ulykker sket efter 1. januar 2004. Med arbejdsskadereformen indførte man et nyt og mere enkelt ulykkesbegreb, som skulle medføre, at en større del af ulykkerne blev anerkendt. At anerkendelsesprocenten for ulykkerne i første omgang faldt, skyldes den samtidige indførelse af den samlede afgørelse. Herefter stiger anerkendelsesprocenten gradvist. Den gradvise stigning skyldes, at man i årene lige efter reformen trådte i kraft vil have en blanding af ”reformsager” og ”ikke-reformsager”. I takt med, at andelen af ”reformsager” stiger, stiger anerkendelsesprocenten. Den lavere anerkendelsesprocent i 2008 skal ses i lyset af, at der antalmæssigt anerkendes flere, samtidig med at der er afsluttet flere ulykkessager (jævnfør tabel 1.3).

At tabellerne med anerkendte ulykker er fordelt på året for anerkendte betyder, at arbejdsgange, produktivitet samt fokusområder i Arbejdsskadestyrelsen ligeledes vil have betydning for antallet af anerkendelser. For eksempel i forbindelse med arbejdsskadereformen, hvor man overgår til en samlet afgørelse, i stedet for selvstændige afgørelser om anerkendelse, méngrader og erstatning for erhvervsevnetab. Denne ændring betyder, at anerkendelsen kommer senere i forløbet end i ”ikke-reformsager”, og det er grunden til, at antallet af anerkendelser er lavt i 2004.

I 2007 var der fokus på at få afviklet de ældste sager. Da det tager længere tid at anerkende en sag end at afvise en sag, idet der i de anerkendte sager skal tages stilling til erstatning, vil der blandt de ældste sager være en større andel af anerkendelser. Dette kan forklare en del af stigningen i antallet af anerkendelser i 2007. I 2008 var der særligt fokus på visitation af nye sager, og da sager til

¹¹ Anerkendelsesprocenten beregnes som antallet af anerkendelser delt med antallet af anerkendelser + antallet af afvisninger.

afvisning er hurtige at afvikle, vil dette påvirke anerkendelsesprocenten i negativ retning, hvilket kan forklare faldet i 2008. Visitationen medførte, at der blev afgjort flere sager.

I øvrigt henvises til Temaet: Arbejdsskadereformen – en midtvejsevaluering.

II.1. Arbejdsulykke opgjort efter skadeart

Af tabel II.3 fremgår, at cirka halvdelen af skaderne i perioden 2004-2008 er forstrækninger. De enkelte skadearters andel af anmeldelser i samme periode er ganske stabil. *Brud* og *Sår, snit med mere* udgør henholdsvis 13 og otte procent af de ulykker, der er anmeldt i 2008. *Dødsulykker* udgør under en halv procent i alle årene.

Tabel II.3 Anmeldte arbejdsulykker opgjort efter skadeart

Skadeart/År for anmeldelse	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008
Sår, snit m.m.	2.065	2.074	1.906	1.876	1.873	1.874	1.681
Amputation	295	282	228	206	238	229	191
Brud	2.563	2.492	2.579	2.559	2.882	2.524	2.786
Bløddelskader	544	581	1.020	1.007	1.016	891	1.036
Forstrækning m.m.	11.216	10.950	11.129	10.639	10.955	10.138	10.944
Andet	3.050	3.103	3.066	3.175	2.992	2.814	3.080
Død	60	72	64	77	91	90	77
Uoplyst	412	230	516	809	1.484	1.834	1.825
I alt	20.205	19.784	20.508	20.348	21.531	20.394	21.620

Tabel II.4 viser antallet af anerkendte ulykker i perioden. Antallet af anerkendelser var faldende i 2004, hvilket skyldes administrative forhold i forbindelse med arbejdsskadereformen, jævnfør forklaringen i indledningen til kapitlet. Efter 2004 stiger antallet af anerkendelser, hvilket dels skyldes det forenkede ulykkesbegreb, som blev indført med reformen, og de administrative forhold (jævnfør forklaring i indledningen til afsnittet).

Tabel II.4 Anerkendte arbejdsulykker opgjort efter skadeart

Skadeart/År for anerkendelse	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008
Sår, snit m.m.	1.847	1.712	1.076	1.482	1.493	1.716	1.671
Amputation	288	252	144	205	186	223	231
Brud	2.375	2.205	1.245	2.015	2.163	2.652	2.678
Bløddelskader	500	470	428	770	776	813	801
Forstrækning m.m.	7.159	6.463	4.733	6.415	7.040	8.070	8.212
Andet	2.275	2.130	1.322	1.784	1.939	2.107	2.335
Død	39	40	24	38	35	39	35
Uoplyst	240	149	163	309	692	1.036	1.198
I alt	14.723	13.421	9.135	13.018	14.324	16.656	17.161

Anerkendelsesprocenten for de forskellige skadearter varierer mellem 62,5 og 94,3 for ulykker anerkendt i 2008. Den er lavest for *Dødsulykker*, som udgør en meget lille gruppe, og den er højest for *Amputationer*. Hvis man ser på udviklingen af anerkendelsesprocenten i 2008 i forhold til 2002,

er der for *Forstrækninger med mere* sket en stigning fra 61,3 procent i 2002 til at være over 70 procent i 2006-2008.

Tabel II.5 Anerkendelsesprocent, arbejdsulykker opgjort efter skadeart

Skadeart/År for anerkendelse	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008
Sår, snit m.m.	88,3	86,6	81,3	89,3	89,5	91,5	87,6
Amputation	93,5	95,8	93,5	94,5	91,2	94,1	94,3
Brud	90,4	89,3	83,9	90,2	90,7	92,3	89,6
Bløddelskader	86,7	81,5	79,6	87,6	85,5	86,5	80,6
Forstrækning m.m.	61,3	60,0	58,5	69,6	72,7	74,6	70,0
Andet	73,5	72,4	61,5	67,7	72,8	75,6	72,4
Død ¹²	83,0	80,0	58,5	59,4	67,3	69,6	62,5
I alt*	70,8	69,6	64,9	75,0	77,0	79,0	74,5

*I alt inkl. uoplyst

II.2 Arbejdsulykker opgjort efter skadens placering på legemet

Tabel II.6 viser antallet af anmeldte ulykker fordelt på skadens placering på legemet. 50 procent af skaderne er relateret til *Ekstremiteterne*. *Rygulykkerne* udgør cirka 22 procent af de anmeldte ulykker, og denne andel er stabil i hele perioden.

Registreringen af de psykiske ulykker blev ændret med indførelse af EASY. Før EASY blev de registreret med placering *Hoved*, og efter EASY er placeringen flyttet til *Hele legemet*. Ulykker vedrørende *Hoved* udgør cirka ni procent af ulykkerne i 2008, og i 2003 udgjorde de cirka 14 procent.

Tabel II.6 Anmeldte arbejdsulykker opgjort efter skadens placering på legemet

Skadens placering/År for anmeldelse	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008
Hoved	2.635	2.801	2.394	2.037	2.015	1.931	1.861
Hals m.m.	801	834	655	496	640	589	657
Ryg	4.821	4.844	4.969	4.634	4.818	4.412	4.824
Brystkasse	522	470	490	512	603	594	588
Arme, hænder og fingre	6.205	5.952	6.214	6.181	6.676	6.432	6.754
Ben, fødder og tæer	4.086	3.793	3.966	4.018	4.357	4.111	4.381
Hele legemet	167	172	389	485	460	385	382
Flere skader	336	329	609	1.040	1.022	851	954
Uoplyst placering	105	126	248	510	249	145	191
Uoplyst	527	463	574	435	691	944	1.028
I alt	20.205	19.784	20.508	20.348	21.531	20.394	21.620

Når man ser på udviklingen af antallet af anerkendelser for de enkelte placeringer, skal man igen være opmærksom på, at anerkendelsen kommer senere i "reformsagerne" end i de andre sager som følge af den fælles afgørelse. Man skal ligeledes være opmærksom på, at databruddet som følge af

¹² En sag, hvor en tilskadekommen dør, anerkendes kun, hvis der er erstatningsberettigede efterladte.

EASY har medført forskydninger mellem de enkelte placeringer. Forskydningerne vil optræde senere i tabellen over anerkendelser end i tabellen over anmeldelser.

For anerkendelserne udgør skader på *ekstremiteterne* cirka 56 procent; de udgjorde kun 52 procent af anmeldelserne. Rygskaderne udgør knap 19 procent af de anerkendte ulykker. Med hensyn til skadens placering på legemet er der forskel på anerkendelsesprocenten. Skader på overekstremiteterne blev anerkendt i 81 procent af de sager, som blev afgjort i 2008, mens skader på hele legemet kun blev anerkendt i cirka 58 procent af sagerne.

Table II.7 Anerkendte arbejdsulykker opgjort efter skadens placering på legemet

Skadens placering/År for anerkendelse	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008
Hoved	1.986	1.949	1.156	1.259	1.379	1.554	1.517
Hals m.m.	651	672	397	307	368	448	491
Ryg	2.737	2.480	1.840	2.697	3.073	3.225	3.235
Brystkasse	406	350	236	311	406	470	487
Arme, hænder og fingre	5.029	4.457	3.057	4.468	4.648	5.711	5.915
Ben, fødder og tæer	3.101	2.687	1.784	2.692	2.964	3.572	3.625
Hele legemet	154	152	128	249	275	272	225
Flere skader	286	287	246	534	714	827	886
Uoplyst placering	59	65	63	221	172	130	123
Uoplyst	314	322	228	280	325	447	657
I alt	14.723	13.421	9.135	13.018	14.324	16.656	17.161

Table II.8 Anerkendelsesprocent, arbejdsulykker opgjort efter skadens placering på legemet

Skadens placering/År for anerkendelse	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008
Hoved	75,4	73,6	65,1	72,9	76,3	80,8	76,8
Hals m.m.	80,8	80,2	72,8	68,8	71,0	74,2	69,1
Ryg	53,6	52,4	51,5	66,7	69,3	69,3	63,9
Brystkasse	75,6	77,1	68,6	79,7	79,0	79,1	75,9
Arme, hænder og fingre	78,3	76,3	73,2	81,3	82,8	84,6	81,1
Ben, fødder og tæer	73,1	72,2	67,0	78,7	80,2	82,7	77,8
Hele legemet	89,5	87,9	60,1	65,0	66,1	65,2	57,7
Flere skader	86,9	84,4	82,3	82,2	82,2	85,6	82,8
I alt	70,8	69,6	64,9	75,0	77,0	79,0	74,5

Siden 1. januar 2004 har det været muligt at afdække, hvilke punkter i méntabellen de tilkendte méngodtgørelser refererer til. Som det fremgår af tabel II.9, er det i særlig grad *Hvirvelsøjlen*, altså rygskader, og *Arm- og benskader*, der tæller i det samlede billede. Ménprocenten for disse tre punkter i méntabellen er stabil i perioden. Det bemærkes, at statistikken ikke præcist afdækker multiple skader.

Tabel II.9 Gennemsnitlig ménprocent opgjort i forhold til punkthenvisningerne (skadetype) i den ny méntabel

Punkt i méntabel	2004		2005		2006		2007		2008	
	Mén pct.	Antal	Mén pct.	Antal	Mén pct.	Antal	Mén pct.	Antal	Mén pct.	Antal
Tænder/kæber	7	7	7	10	5	8	6	9	8	10
Hjernen	10	95	8	135	8	124	8	126	8	138
Øje og syn	11	40	10	59	8	45	11	57	9	48
Øre/hørelse	6	15	8	17	7	5	7	13	6	12
Hvirvelsøjlen	8	1.255	8	1.655	8	1.439	8	1.832	8	1.531
Bækken	7	9	7	10	8	13	6	14	8	12
Haleben	5	22	5	32	5	13	5	27	5	15
Ribben	6	4	6	13	6	10	6	12	6	13
Arme	7	1.322	7	1.797	7	1.475	7	2.126	7	1.904
Ben	6	885	6	1.173	6	969	6	1.376	6	1.199
Vansir	6	33	7	41	7	35	6	54	7	42
Psykiske skader efter vold eller chok	14	212	14	232	13	186	13	224	12	186
Udenfor tabel (skøn)	8	210	7	334	7	313	7	421	6	349

II.3 Arbejdsulykker opgjort efter årsag

Af tabel II.10 ses, at cirka 32 procent af de anmeldte arbejdsulykker i 2008 er forårsaget af *Overbelastning*, mens knap 24 procent skyldes *Fald/styrt*. Fordelingen har ikke ændret sig væsentligt i løbet af perioden. Dog er der kommet flere uoplyste, hvilket kan skyldes overgangen til EASY.

Tabel II.10 Anmeldte arbejdsulykker opgjort efter årsag

Årsag/År for anmeldelse	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008
Fald/styrt	4.926	4.612	4.538	4.607	5.347	4.862	5.131
Faldende genstande/ stødt på genstande	2.095	1.950	2.657	2.816	3.146	3.274	3.316
Psykisk chok, vold m.m.	981	1.210	1.235	1.159	1.207	1.064	1.197
Skåret eller klemt	2.496	2.465	2.288	2.072	2.298	2.227	2.151
Overbelastning m.m.	5.944	6.189	6.827	6.773	6.604	6.255	6.886
Ulykker i øvrigt	3.400	2.995	1.818	1.604	1.550	1.195	1.437
Uoplyst	363	363	1.145	1.317	1.379	1.517	1.502
I alt	20.205	19.784	20.508	20.348	21.531	20.394	21.620

Ved tabel II.11 skal man igen være opmærksom på effekterne af den samlede afgørelse i ”reformsagerne”. *Overbelastningernes* andel af de anerkendte ulykker har været stigende i

perioden. I 2002 udgjorde de godt 18 procent, og i 2008 udgjorde de godt 27 procent. Det kan ikke udelukkes, at en del af ændringen skyldes databruddet i 2004, men arbejdsskadereformen har også haft betydning.

Anerkendelsesprocenten varierer for de enkelte årsager. *Overbelastning* har den laveste anerkendelsesprocent. Der blev anerkendt knap 63 procent af de overbelastningsskader, som blev afgjort i 2008, mens der blev anerkendt knap 91 procent af ulykkerne, hvor årsagen var *Skåret eller klemmt*.

Anerkendelsesprocenten for overbelastningsulykker har været stigende over årene; i 2002 blev der kun anerkendt 43 procent af de overbelastningsulykker, der blev afgjort, mens anerkendelsesprocenten ligger over 60 procent siden 2005.

Tabel II.11 Anerkendte arbejdsulykker opgjort efter årsag

Årsag/År for anerkendelse	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008
Fald/styrt	4.442	3.977	2.387	3.210	3.831	4.708	4.688
Faldende genstande/ stødt på genstande	1.880	1.667	1.150	2.037	2.287	2.838	3.008
Psykisk chok, vold m.m.	683	756	552	677	754	782	893
Skåret eller klemt	2.320	2.174	1.271	1.773	1.773	2.107	2.168
Overbelastning m.m.	2.657	2.626	2.317	3.884	4.162	4.453	4.659
Ulykker i øvrigt	2.716	2.132	1.163	862	906	1.018	894
Uoplyst	25	89	295	575	611	750	851
I alt	14.723	13.421	9.135	13.018	14.324	16.656	17.161

Tabel II.12 Anerkendelsesprocent, arbejdsulykker opgjort efter årsag

Årsag/År for anerkendelse	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008
Fald/styrt	88,1	85,9	78,8	86,9	88,0	89,2	85,5
Faldende genstande/ stødt på genstande	87,3	86,7	79,3	87,9	87,7	87,2	84,8
Psykisk chok, vold m.m.	70,8	68,0	60,5	69,2	71,5	75,4	70,9
Skåret eller klemt	90,6	89,5	84,3	90,6	90,7	92,5	90,7
Overbelastning m.m.	43,1	44,0	48,3	65,2	67,9	68,5	62,9
Ulykker i øvrigt	74,8	72,8	64,6	62,7	66,3	72,9	66,7
I alt	70,8	69,6	64,9	75,0	77,0	79,0	74,5

Hvis man ser på de tre foregående afsnit, fremgår det, at reformen har haft den største effekt på arbejdsulykker med skadearten *Forstrækninger*, arbejdsulykker vedrørende *ryggen* samt ulykker, hvor *overbelastning* er angivet som årsag. Det var de områder, hvor anerkendelsesprocenten var lavest før arbejdsskadereformen.

II.4 Arbejdsulykker i forskellige brancher

I tabel II.13 opgøres anmeldte arbejdsulykker efter branche. Tabellen går kun tilbage til 2003, da en tidligere branchenomenklatur blev afløst af en ny i 2003. Der er pr. 1. januar 2008 sket mindre ændringer i grupperingen. Den væsentligste ændring af betydning for denne statistik er, at den tidligere branche *Fiskeri* nu indgår i branchen *Landbrug, jagt, skovbrug og fiskeri*.

Fire brancher tegner sig for over halvdelen af anmeldelserne. Det drejer sig i faldende orden om: *Sundheds- og sociale foranstaltninger, Fremstillingsvirksomhed, Bygge- og anlægsvirksomhed* og *Offentlig administration, forsvar og socialforsikring*. Hovedbranchen *Offentlig administration, forsvar og socialforsikring* har en faldende andel i løbet af perioden. I 2003 udgjorde de knap 15 procent af ulykkerne, og i 2007 godt ni procent af skaderne. Derimod har *Undervisning* og *Sundheds- og velfærdsinstitutioner* haft en lidt stigende tilgang i andelen af anmeldelserne. Det kan ikke udelukkes, at forskydningen mellem de offentlige brancher skyldes en ændring i registreringerne.

Tabel II.13 Anmeldte arbejdsulykker opgjort efter branche

Hovedbranche/År for anmeldelse	2003	2004	2005	2006	2007	2008
Landbrug, jagt, skovbrug og fiskeri	444	222	438	461	458	427
Råstofudvinding	43	242	59	46	37	34
Fremstillingsvirksomhed	3.343	3.430	3.316	3.488	3.333	3.521
El-, gas-, varme- og vandforsyning	88	100	91	102	87	195
Bygge- og anlægsvirksomhed	1.958	2.040	2.076	2.265	2.281	2.306
Engroshandel og detailhandel	1.611	1.698	1.799	1.904	1.877	2.014
Overnatningsfaciliteter og restaurationsvirksomhed	316	336	339	397	352	420
Transportvirksomhed mv.	1.837	1.814	1.841	1.962	1.750	1.911
Pengeinstitutter, finansierings- og forsikringsvirksomhed	220	151	151	183	207	241
Fast ejendom, udlejning, forretningsservice mv.	855	1.009	1.103	1.210	1.107	1.311
Offentlig administration, forsvar og socialforsikring	2.953	2.746	2.335	2.282	2.083	2.031
Undervisning	969	1.073	1.212	1.371	1.315	1.458
Sundhedsvæsen og sociale foranstaltninger	3.391	3.569	3.784	3.966	3.803	4.017
Kultur, forlystelser, sport mm.	607	779	844	943	837	723
Private husholdninger med ansat medhjælp	2	9	12	10	10	8
Ekstraterritoriale organisationer og organer	5	1	2	2	0	0
Uoplyst	1.142	1.289	946	939	857	1.003
I alt	19.784	20.508	20.348	21.531	20.394	21.620

I tabel II.13 så vi, at brancherne *Sundheds- og velfærdsinstitutioner, Fremstillingsvirksomhed, Bygge- og anlægsvirksomhed* og *Offentlig administration, forsvar og socialforsikring* tegner sig for over halvdelen af anmeldelserne. Det samme gælder for anerkendelserne, hvilket fremgår af tabel II.14. Faldet i andelen for *Offentlig administration, forsvar og socialsikring* blandt anmeldelserne kan genfindes blandt antallet af anerkendte arbejdsulykker.

Tabel II.14 Anerkendte arbejdsulykker opgjort efter branche

Hovedbranche/År for anerkendelse	2003	2004	2005	2006	2007	2008
Landbrug, jagt, skovbrug og fiskeri	320	138	173	249	409	379
Råstofudvinding	37	55	128	61	53	31
Fremstillingsvirksomhed	2.302	1.469	2.272	2.248	3.071	2.914
El-, gas-, varme- og vandforsyning	53	41	54	74	79	121
Bygge- og anlægsvirksomhed	1.405	941	1.380	1.579	2.001	1.907
Engroshandel og detailhandel	1.057	746	1.097	1.327	1.492	1.556
Overnatningsfaciliteter og restaurationsvirksomhed	212	137	219	238	272	304
Transportvirksomhed mv.	1.324	835	1.162	1.416	1.465	1.533
Pengeinstitutter, finansierings- og forsikringsvirksomhed	129	91	76	121	144	155
Fast ejendom, udlejning, forretningservice mv.	601	395	659	764	913	920
Offentlig administration, forsvar og socialforsikring	1988	1.278	1.651	1.616	1.550	1.644
Undervisning	714	494	818	913	1.028	1.123
Sundhedsvæsen og sociale foranstaltninger	2246	1.653	2.300	2.618	2.897	3.262
Kultur, forlystelser, sport mm.	393	285	535	628	705	662
Private husholdninger med ansat medhjælp	4	3	7	9	7	6
Ekstraterritoriale organisationer og organer	6	1	0	1	0	0
Uoplyst	630	573	487	462	570	644
I alt	13.421	9.135	13.018	14.324	16.656	17.161

Ud af de ulykker, der blev afgjort i 2008, blev der anerkendt 74,5 procent. Anerkendelsesprocenten var tidligere meget varierende inden for de forskellige brancher, men ligger ret ensartet i 2008 fra 71 procent for *Offentlig administration, forsvar og socialsikring* til 78,1 for *Fremstillingsvirksomhed*.

Tabel II.15 Anerkendelsesprocent, arbejdsulykker opgjort efter branche

Hovedbranche/År for anerkendelse	2003	2004	2005	2006	2007	2008
Landbrug, jagt, skovbrug og fiskeri	72,6	61,1	71,8	75,9	80,0	76,3
Råstofudvinding	75,5	90,2	96,2	88,4	94,6	75,6
Fremstillingsvirksomhed	69,3	64,8	77,6	79,0	83,0	78,1
El-, gas-, varme- og vandforsyning	59,6	62,1	73,0	75,5	80,6	75,2
Bygge- og anlægsvirksomhed	72,9	68,3	80,2	82,2	83,2	75,9
Engroshandel og detailhandel	69,4	63,0	74,8	77,5	79,3	74,0
Overnatningsfaciliteter og restaurationsvirksomhed	69,3	62,8	72,5	71,5	74,7	72,7
Transportvirksomhed mv.	71,8	64,7	76,3	80,5	80,9	76,0
Pengeinstitutter, finansierings- og forsikringsvirksomhed	65,2	59,1	70,4	77,1	72,7	71,4
Fast ejendom, udlejning, forretningservice mv.	71,0	60,1	74,8	75,9	77,5	71,7
Offentlig administration, forsvar og socialforsikring	70,2	66,0	73,9	76,0	75,0	71,0
Undervisning	74,7	72,8	76,7	78,4	78,7	74,3
Sundhedsvæsen og sociale foranstaltninger	67,0	67,0	74,0	74,8	76,6	75,1
Kultur, forlystelser, sport mm.	64,3	59,1	75,8	77,5	80,8	75,3
I alt	69,6	64,9	75,0	77,0	79,0	74,5

Offentlig administration, forsvar og socialsikring samt *Bygge- og anlægsvirksomhed* er de to branchegrupper, som har den højeste andel anerkendte arbejdsulykker pr. 1.000 beskæftigede, hvilket fremgår af tabel II.16. *Pengeinstitutter, finansierings- og forsikringsvirksomhed* er den branchegruppe, som har den laveste andel anerkendte arbejdsulykker per 1.000 beskæftigede.

Tabel II.16 Andel anerkendte arbejdsulykker per 1.000 beskæftigede, opgjort efter branche

Hovedbranche/År for anerkendelse	2003	2004	2005	2006	2007	2008
Landbrug, jagt, skovbrug og fiskeri	3,3	1,5	2,0	2,9	4,9	4,5
Råstofudvinding	9,3	14,2	33,8	15,8	12,4	6,8
Fremstillingsvirksomhed	5,2	3,5	5,7	5,7	7,8	7,3
El-, gas-, varme- og vandforsyning	3,6	2,8	3,8	5,2	5,5	8,7
Bygge- og anlægsvirksomhed	8,4	5,6	8,1	8,8	10,5	9,8
Engroshandel og detailhandel	2,6	1,8	2,7	3,1	3,4	3,5
Overnatningsfaciliteter og restaurationsvirksomhed	2,7	1,7	2,6	2,8	3,0	3,3
Transportvirksomhed mv.	7,6	4,9	6,8	8,2	8,4	8,9
Pengeinstitutter, finansierings- og forsikringsvirksomhed	1,7	1,2	1,0	1,6	1,8	1,9
Fast ejendom, udlejning, forretningsservice mv.	2,0	1,3	2,1	2,4	2,7	2,5
Offentlig administration, forsvar og socialforsikring	13,0	8,4	11,1	11,1	10,5	11,6
Undervisning	3,6	2,5	4,0	4,4	4,9	5,4
Sundhedsvæsen og sociale foranstaltninger	4,7	3,5	4,8	5,3	5,8	6,6
Kultur, forlystelser, sport mm.	2,8	2,0	3,7	4,3	4,9	4,6
I alt	4,9	3,4	4,8	5,2	5,9	6,0

Beskæftigelsestallene er hentet fra www.statistikbanken.dk, Danmarks Statistik.

II.5 Arbejdsulykker opgjort efter køn

I tabellerne II.17-II.20 ses opgørelsen på køn for antallet af anmeldte og anerkendte ulykker. Som det ses i tabel II.17, anmeldes der langt flere arbejdsulykker for mænd end for kvinder. Kvindernes andel af de ulykker, som blev anmeldt i 2008, er knap 43 procent.

Tabel II.17 Anmeldte arbejdsulykker opgjort efter tilskadekomnes køn

Køn/År for anmeldelse	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008
Kvinder	8.293	8.252	8.457	8.383	9.041	8.611	9.213
Mænd	11.912	11.532	12.051	11.965	12.490	11.783	12.407
I alt	20.205	19.784	20.508	20.348	21.531	20.394	21.620

Tabel II.18 viser, at der er flere anerkendte arbejdsulykker blandt mænd end blandt kvinder. Kvindernes andel af de ulykker, som blev anerkendt i 2008, er knap 42 procent.

Tabel II.18 Anerkendte arbejdsulykker opgjort efter tilskadekomnes køn

Køn/År for anerkendelse	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008
Kvinder	5.975	5.455	3.742	5.333	5.858	6.558	7.117
Mænd	8.748	7.966	5.393	7.685	8.466	10.098	10.044
I alt	14.723	13.421	9.135	13.018	14.324	16.656	17.161

Som det fremgår af tabel II.19, er anerkendelsesprocenten blandt mænd lidt højere end for kvinder igennem alle årene. Anerkendelsesprocenten er som følge af arbejdsskadereformen steget for både mænd og kvinder.

Tabel II.19 Anerkendelsesprocent opgjort på køn

Køn/År for anerkendelse	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008
Kvinder	68,9	67,9	64,2	72,9	74,6	76,0	72,5
Mænd	72,2	70,8	65,4	76,4	78,8	81,1	76,0
I alt	70,8	69,6	64,9	75,0	77,0	79,0	74,5

Af tabel II.20 fremgår de to køns anerkendelser pr. 1.000 beskæftigede. Der blev i 2008 anerkendt seks ulykker pr. 1.000 beskæftigede. Fordelingen er dog ikke ens for mænd og kvinder. Kvinderne fik anerkendt 5,3 ulykker pr. 1.000 beskæftigede, mens mændene fik anerkendt 6,6 ulykker pr. 1.000 beskæftigede.

Tabel II.20 Andel anerkendte arbejdsskadesager pr. 1.000 beskæftigede og køn ("incidensen")

Køn/År for anmeldelse	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008
Kvinder	4,6	4,3	2,9	4,2	4,5	5,0	5,3
Mænd	5,9	5,5	3,8	5,3	5,8	6,7	6,6
I alt	5,3	4,9	3,4	4,8	5,2	5,9	6,0

II.6 Arbejdsulykker opgjort efter alder

Det fremgår af tabel II.21, at aldersgruppen 40-44-år er den, som har den største andel af ulykkerne. I 2008 udgør den cirka 14 procent af ulykkerne. Denne tendens gælder hele perioden. Der har været en markant stigning i antallet af anmeldelser i aldersgruppen 60-64 år og svag stigning i antallet af anmeldelser i aldersgruppen under 20 år i hele perioden. Begge grupper udgør dog kun henholdsvis knap fem og godt tre procent af arbejdsulykker anmeldt i 2008. 75 procent af alle anmeldelser kommer fra aldersgrupperne mellem 30 og 59 år. Denne andel ligger meget stabilt i hele perioden.

Tabel II.21 Anmeldte arbejdsulykker opgjort efter tilskadekomnes alder på skadetidspunkt

Alder/År for anmeldelse	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008
under 20 år	667	627	599	664	687	708	709
20-24 år	1.601	1.532	1.651	1.464	1.551	1.555	1.631
25-29 år	2.089	1.969	1.962	1.940	2.007	1.785	1.908
30-34 år	2.389	2.375	2.395	2.289	2.393	2.296	2.231
35-39 år	2.768	2.811	2.768	2.791	2.743	2.480	2.751
40-44 år	2.772	2.653	2.820	2.837	3.074	2.967	3.104
45-49 år	2.532	2.445	2.691	2.619	2.824	2.673	2.907
50-54 år	2.596	2.399	2.557	2.492	2.716	2.576	2.739
55-59 år	2.100	2.216	2.199	2.279	2.432	2.318	2.410
60-64 år	566	579	701	787	888	849	1.011
65 år og derover	125	178	165	186	216	187	219
I alt	20.205	19.784	20.508	20.348	21.531	20.394	21.620

I tabel II.22 ses, at aldersfordelingen af de anerkendte arbejdsulykker følger det samme mønster som aldersfordelingen af anmeldelserne. 75 procent af de anerkendte arbejdsulykker er i aldersgrupperne mellem 30 og 59 år. Der har været stigende antal af anerkendelser i alle aldersgrupper i perioden 2004-2008, hvor den mest markante stigning kan observeres i aldersgrupperne 40-44 og 60 år og derover.

Tabel II.22 Anerkendte arbejdsulykker efter tilskadekomnes alder på skadetidspunkt

Alder/År for anerkendelse	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008
under 20 år	502	440	293	411	476	591	552
20-24 år	1.120	1.032	743	962	1.099	1.172	1.272
25-29 år	1.474	1.295	865	1.264	1.325	1.447	1.536
30-34 år	1.666	1.586	995	1.485	1.608	1.792	1.757
35-39 år	1.992	1.772	1.239	1.751	1.868	2.085	2.097
40-44 år	1.999	1.770	1.169	1.809	1.986	2.394	2.503
45-49 år	1.893	1.710	1.238	1.662	1.791	2.253	2.229
50-54 år	1.897	1.685	1.187	1.615	1.775	2.117	2.276
55-59 år	1.667	1.579	1.016	1.474	1.682	1.929	2.009
60-64 år	419	438	316	501	589	716	766
65 år og derover	94	114	74	84	125	160	164
I alt	14.723	13.421	9.135	13.018	14.324	16.656	17.161

Af tabel II.23 fremgår, at anerkendelsesprocenterne i 2008 varierer mellem 70,5 og 79,4 . Størst er den for aldersgruppen 60-64-år og mindst for aldersgrupperne mellem 30-39 år.

Tabel II.23 Anerkendelsesprocent for arbejdsulykker opgjort på alder

Alder/År for anerkendelse	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008
under 20 år	75,7	71,2	65,7	77,8	77,1	82,9	74,6
20-24 år	68,0	70,3	61,6	73,0	78,9	76,8	73,3
25-29 år	69,0	65,5	61,0	75,8	75,0	77,5	74,6
30-34 år	67,6	68,2	59,8	73,9	76,1	77,5	70,5
35-39 år	68,5	67,5	63,0	72,8	75,9	77,1	72,2
40-44 år	69,9	67,6	63,3	73,2	75,9	78,2	75,2
45-49 år	72,4	69,8	68,1	74,2	75,1	79,4	73,6
50-54 år	71,2	71,5	69,6	76,2	78,1	80,4	76,9
55-59 år	77,0	74,6	71,0	79,0	80,3	81,3	77,3
60-64 år	76,7	77,2	69,8	81,1	82,5	84,1	79,4
65 år og derover	77,0	74,5	66,7	67,7	74,0	78,8	75,9
I alt	70,8	69,6	64,9	75,0	77,0	79,0	74,5

I tabel II.24 vises, hvor mange anerkendelser der er pr. 1.000 beskæftigede i de enkelte aldersgrupper. Incidensen af arbejdsulykker stiger med alderen til og med aldersgruppen på 50-54 år, hvorefter den falder igen.

Tabel II.24 Andel anerkendte arbejdsulykker per 1.000 beskæftigede og alder ("incidensen")

Alder/År for anerkendelse	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008
under 20 år	2,9	2,6	1,7	2,5	2,7	3,2	2,8
20-24 år	4,8	4,7	3,5	4,6	5,1	5,2	5,5
25-29 år	4,9	4,6	3,2	4,8	5,1	5,6	5,9
30-34 år	5,1	5,0	3,2	4,8	5,0	5,6	5,6
35-39 år	5,5	4,9	3,5	5,1	5,5	6,2	6,3
40-44 år	6,2	5,5	3,6	5,4	5,7	6,6	6,7
45-49 år	6,1	5,5	4,0	5,4	5,7	7,1	6,9
50-54 år	6,1	5,6	4,0	5,5	6,1	7,1	7,5
55-59 år	6,0	5,5	3,5	5,1	5,8	6,8	7,1
60-64 år	4,5	4,3	2,9	4,2	4,5	4,9	4,9
65 år og derover	1,5	1,7	1,1	1,2	1,7	2,1	2,0
I alt	5,3	4,9	3,4	4,8	5,2	5,9	6,0

II.7 Arbejdsulykker opgjort efter regioner

Tabel II.25 viser, at personer bosiddende i region Hovedstaden, region Syddanmark og region Midtjylland tegner sig for næsten lige store andele af ulykkerne. De anmelder hver 23-24 procent. Den mindste andel kommer fra region Nordjylland, som anmelder knap 12 procent af ulykkerne.

Fordelingen er stabil over perioden. Stigningen i antallet af anerkendelser skyldes dels effekterne af arbejdsskadereformen, dels at Arbejdsskadestyrelsen i 2007 og 2008 har haft fokus på at få afsluttet de ældste sager.

Tabel II.25 Anmeldte arbejdsulykker opgjort efter tilskadekomnes bopælsregion

Region/År for anmeldelse	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008
Region Hovedstaden	4.577	4.887	4.943	4.822	5.088	4.722	4.981
Region Sjælland	3.421	3.082	3.314	3.292	3.377	3.255	3.463
Region Syddanmark	4.396	4.487	4.676	4.683	5.013	4.727	5.093
Region Midtjylland	4.502	4.391	4.720	4.768	5.002	5.033	5.111
Region Nordjylland	2.384	2.313	2.333	2.274	2.428	2.320	2.544
Uoplyst	925	624	522	509	623	337	428
I alt	20.205	19.784	20.508	20.348	21.531	20.394	21.620

Tabel II.26 viser, at region Hovedstaden og region Midtjylland har flest anerkendte ulykker. Der er således sammenfald mellem regioner med mange anerkendelser og mange anmeldelser.

Tabel II.26 Anerkendte arbejdsulykker opgjort efter tilskadekomnes bopælsregion

Region/År for anerkendelse	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008
Region Hovedstaden	3.288	3.264	2.123	3.228	3.841	3.384	3.869
Region Sjælland	2.544	2.125	1.429	2.257	2.330	2.466	2.758
Region Syddanmark	3.179	3.015	2.115	2.812	3.409	3.804	3.753
Region Midtjylland	3.312	3.050	2.088	2.940	2.944	4.513	4.459
Region Nordjylland	1.823	1.586	1.150	1.540	1.456	2.186	2.041
Uoplyst	577	381	230	241	344	303	281
I alt	14.723	13.421	9.135	13.018	14.324	16.656	17.161

I tabel II.27 ses det, at anerkendelsesprocenten varierer lidt mellem regionerne samt over tid. Variationen over tid kan skyldes fokusområder hos Arbejdsskadestyrelsen. Når anerkendelsesprocenten i Region Midtjylland og Region Nordjylland stiger markant i 2007 og ligger højt i 2008, skyldes det alene administrative forhold. Der er i disse to regioner afviklet ekstraordinært mange ”gamle” sager i 2007 og 2008. Det lavere niveau i 2008 kan forklares med styrelsens fokus på visitation i 2008.

Tabel II.27 Anerkendelsesprocent for arbejdsulykker opgjort efter tilskadekomnes bopælsregion

Region/År for anerkendelse	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008
Region Hovedstaden	69,8	66,4	62,2	75,5	77,3	75,0	72,9
Region Sjælland	69,6	69,3	65,0	75,5	77,2	79,3	73,5
Region Syddanmark	71,0	70,1	64,0	72,2	77,3	77,1	72,3
Region Midtjylland	71,6	71,2	66,8	76,4	75,6	81,5	78,0
Region Nordjylland	74,2	73,6	69,5	77,1	77,9	84,8	76,9
I alt*	70,8	69,6	64,9	75,0	77,0	79,0	74,5

* I alt inkl. uoplyst

III. Erhvervssygdomme

Tabel III.1 viser antallet af anmeldte erhvervssygdomme i perioden 2002-2008. Antallet af anmeldelser er steget med 52 procent i perioden og er i 2008 på 19.120. Antallet af anmeldelser pr. 1.000 beskæftigede er steget fra 4,5 i 2002 til 6,7 i 2008. Der ses et lille fald fra 2007, så antal anmeldelser pr. beskæftigede i 2008 er på niveau med 2006.

Tabel III.1 Anmeldte erhvervssygdomme

År for anmeldelse	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008
Antal anmeldte	12.543	12.376	13.991	16.941	18.367	19.410	19.120
Antal anmeldte pr. 1.000 beskæftigede	4,5	4,5	5,2	6,3	6,7	6,9	6,7

Ud over diagnoser vil der som under ulykker blive set på fordeling på køn, alder, branche og bopælsregion.

Man skal være opmærksom på, at tabellerne over antallet af anmeldelser og tabellerne over antallet af anerkendelser ikke er direkte sammenlignelige, idet tabellerne over anmeldelserne er fordelt på året for oprettelsen, og tabellerne over anerkendelser er fordelt på året for anerkendelsen. Der er ikke nødvendigvis sammenfald mellem de forskellige år, idet det tager en vis tid at oplyse sagerne og træffe afgørelser.

Tabel III.2 Anerkendte erhvervssygdomme

År for anerkendelse	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008
Antal anerkendte	2.427	3.045	2.302	2.648	2.722	4.788	4.689
Antal anerkendte pr. 1.000 beskæftigede	0,9	1,1	0,9	1,0	1,0	1,7	1,6
Anerkendelsesprocent	18,8	23,5	19,3	18,5	17,9	24,4	24,1

At tabellerne med anerkendte erhvervssygdomme er fordelt på året for anerkendte betyder, at arbejds gange, produktivitet samt fokusområder ligeledes vil have betydning for antallet af anerkendelser. For eksempel i forbindelse med arbejdsskadereformen, hvor man overgår til en samlet afgørelse i stedet for selvstændige delafgørelser om anerkendelse, méngrader og erstatning for erhvervsevnetab. Denne ændring betyder, at anerkendelsen kommer senere i forløbet end i ”ikke-reformsager”, og derfor falder antallet af anerkendelser i 2004¹³.

Som omtalt i afsnit I er det ikke muligt at opgøre effekten af arbejdsskadereformen endeligt, idet de erhvervssygdomme, som bliver anerkendt, vil være en blanding af ”reformsager” og ”ikke-reformsager”. På Arbejdsskadestyrelsens hjemmeside www.ask.dk findes der redegørelser om Erhvervssygdomsudvalgets arbejde, hvor man kan læse mere om, hvilke ændringer der er sket på erhvervssygdomsfortegnelsen.

¹³ Det er kun det nye erhvervssygdomsbegreb, som har virkning fra 1. januar 2005. De øvrige dele af reformen – herunder den samlede afgørelse - omfatter både ulykkes- og erhvervssygdomssager pr. 1. januar 2004.

Opgørelsesmetoden i denne statistik gør, at der er flere mulige grunde til den konstaterede udvikling i antallet af anerkendelser. Ud over effekterne af, at der er kommet flere erhvervssygdomme på fortegnelsen, vil produktionen i Arbejdsskadestyrelsen også påvirke antallet af anerkendelser.

For eksempel var der ligesom i 2007 også stor fokus i 2008 på at få afsluttet de ældste sager. Da det tager længere tid at anerkende og behandle en sag erstatningsmæssigt end at afvise en sag, vil der blandt de ældste sager være en større andel af anerkendelser. Dette kan være med til at forklare stigningen i antallet af anerkendelser i 2007 og 2008.

At en diagnose kommer på fortegnelsen betyder ligeledes, at den kan anerkendes uden forelæggelse for Erhvervssygdomsudvalget. Det kan betyde tidsmæssige forskydninger i antallet af anerkendelser, hvis der træffes principielle afgørelser i Erhvervssygdomsudvalget, som kan have betydning for sager, der ligger og venter på afgørelse. Når diagnoserne kommer på erhvervssygdomsfortegnelsen, bliver sagsbehandlingen af disse sager mere enkel og går hurtigere. Arbejdsskade-reformen medførte en gennemgang af erhvervssygdomsfortegnelsen, og der er løbende tilføjet diagnoser.

Alt andet lige vil stigningen i antallet af anmeldelser ligeledes betyde en stigning i antallet af anerkendelser over tid.

III.1 Erhvervssygdomme opgjort efter diagnoser

I forbindelse med erhvervssygdommene registreres der en anmeldediagnose, når sagen oprettes i Arbejdsskadestyrelsen. Når sagen er oplyst, og der træffes afgørelse om anerkendelse/afvisning, registreres der en slutdiagnose. Slutdiagnosen er mere detaljeret end anmeldediagnosen, da den registreres på baggrund af de oplysninger, der er indhentet i sagen. Dette betyder, at når anmeldelserne opgøres statistisk, sker det på baggrund af anmeldediagnosen, og når anerkendelserne opgøres statistisk, sker det på baggrund af slutdiagnosen. Derfor kan tabellerne ikke sammenholdes direkte.

Som nævnt tidligere er antallet af anmeldelser steget de seneste år. Fra 2004 til 2005 stiger særligt to diagnoser: *Skulder- og nakkesygdomme* og *Andre sygdomme i bevægeapparatet*. Ser man på hele perioden, er særligt anmeldelser af *Psykiske gener og sygdomme* steget markant. I 2002 udgør de psykiske sygdomme cirka ni procent af anmeldelserne, og i 2008 udgør de cirka 18 procent.

Antal af anmeldte *Kræftsygdomme* har været stigende i hele perioden, og stigningen er mest markant i 2007 og 2008. *Kræftsygdomme* udgør i 2008 knap fire procent af anmeldelserne, i 2002 udgjorde de 1,5 procent af anmeldelserne.

Tabel III.3 Anmeldte erhvervssygdomme opgjort efter anmeldediagnose

Anmeldediagnose/År for anmeldelse	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008
Hudsygdomme	1.305	1.234	1.249	1.337	1.488	2.143	1.911
Høresygdomme	1.799	1.572	1.719	1.704	1.785	1.679	1.887
Lungesygdomme	279	276	309	419	492	553	502
Skulder- og nakkesygdomme	1.651	1.679	1.859	2.538	2.635	2.786	2.761
Armsygdomme	2.173	2.075	2.245	2.843	2.733	2.646	2.549
Rygsygdomme	1.485	1.314	1.447	1.793	1.788	1.799	1.812
Andre sygdomme i bevægeapparatet	726	735	731	1.027	1.048	1.141	1.044
Psykiske gener og sygdomme	1.167	1.398	2.009	2.534	2.990	3.448	3.515
Kræftsygdomme ¹⁴	190	201	201	260	311	539	699
Andet	1.693	1.838	1.882	2.156	2.865	2.379	1.979
Uoplyst	75	54	340	330	232	297	461
I alt	12.543	12.376	13.991	16.941	18.367	19.410	19.120

Antallet af anerkendelser er faldet i 2004, hvilket skyldes indførelse af den samlede afgørelse i forbindelse med arbejdsskadereformen. Efter 2004 stiger antallet af anerkendelser igen og ligger nu over niveauet fra før arbejdsskadereformen. Antallet af anerkendelser er steget fra 2.720 i 2006 til 4.789 i 2007. Denne stigning skyldes dels det nye erhvervssygdomsbegreb og ændringer af erhvervssygdomsfortegnelsen, dels stigningen af anmeldelser (se i øvrigt i Temaet – arbejdsskadereformen – en midtvejsevaluering). I 2008 blev 4.689 erhvervssygdomssager anerkendt.

Tabel III.4 Anerkendte erhvervssygdomme opgjort efter slutdiagnose

Slutdiagnose/År for anerkendelse	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008
Kræftsygdomme	105	110	112	136	135	153	187
Psykiske sygdomme	32	71	79	146	99	148	196
Nervesygdomme	56	71	73	96	86	171	148
Høresygdomme	437	465	297	455	534	1.089	921
Lungesygdomme	158	239	166	243	234	362	321
Hudsygdomme	892	1.247	805	768	936	1.426	1.621
Rygsygdomme	229	294	296	253	206	395	308
Andre sygdomme i bevægeapparatet	178	219	231	340	347	835	810
Andet	330	312	192	156	96	152	112
Uoplyst	10	17	51	55	49	57	65
I alt	2.427	3.045	2.302	2.648	2.722	4.788	4.689

¹⁴ Pr. 1. juli 2007 får Arbejdsskadestyrelsen automatisk meddelelse fra Sundhedsstyrelsen om registrerede tilfælde af mesotheliom og næsekræft.

I forhold til ulykkerne er der for erhvervssygdommene større spredning i anerkendelsesprocenterne for de enkelte diagnoser. *Hudsygdomme* har den største anerkendelsesprocent. Der blev i 2008 anerkendt 77,4 procent af de afgjorte *Hudsygdomme*. *Psykiske sygdomme* har den laveste anerkendelsesprocent. Ud af de psykiske sygdomme, som blev afgjort i 2008, blev der anerkendt 6,9 procent. Da der er så stor forskel på anerkendelsesprocenterne, vil den samlede anerkendelsesprocent være meget afhængig af, hvilke erhvervssygdomme der anerkendes.

Den store forskel i anerkendelsesprocenterne for erhvervssygdommene medfører ligeledes, at fordelingen på diagnoser for anerkendelser er meget anderledes end fordelingen på diagnoser for anmeldelser. Diagnoser med meget høje anerkendelsesprocenter vil udgøre en relativt større andel af de anerkendte end af de anmeldte erhvervssygdomme. I de seneste år er der således meget store stigninger målt i antal anerkendte *Høresygdomme*, *Hudsygdomme* og *Andre sygdomme i bevægeapparatet* og en del stigning i *Psykiske sygdomme*.

Den lavere anerkendelsesprocent for *Kræftsygdomme* i 2007 og 2008 kan skyldes, at styrelsen pr. 1. juli 2007 automatisk får meddelelse fra Sundhedsstyrelsen om registrerede tilfælde af mesotheliom og næsekræft. Dette skal sammenholdes med, at der antalsmæssigt bliver anerkendt flere sager med diagnosen kræft, se tabel III.4.

Tabel III.5 Anerkendelsesprocent i erhvervssygdomssager opgjort efter slutdiagnose

Slutdiagnose/År for anerkendelse	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008
Kræftsygdomme	55,9	54,2	46,3	55,3	54,4	37,5	30,9
Psykiske sygdomme	3,5	6,2	5,2	6,2	3,8	4,9	6,9
Nervesygdomme	16,5	16,3	18,2	19,2	15,8	24,6	20,1
Høresygdomme	23,6	27,8	22,1	31,7	38,3	52,6	52,7
Lungesygdomme	27,7	34,5	29,6	35,9	33,7	33,3	30,6
Hudsygdomme	80,5	86,8	79,0	71,1	70,0	73,1	77,4
Rygsygdomme	17,3	22,4	22,5	16,2	13,1	21,3	15,9
Andre sygdomme i bevægeapparatet	3,8	4,6	4,9	5,8	5,7	12,4	10,9
I alt	18,8	23,5	19,3	18,5	17,9	24,4	24,1

Med virkning fra 2004 er det muligt at afdække, hvilke punkter i méntabellen de tilkendte méngodtgørelser refererer til. Som det fremgår af nedenstående tabel, er der tilkendt flest méngodtgørelser for *Eksem*, sygdomme i *Arme*, hørenedsættelser (*Øre/høreelse*) og rygsygdomme (*Hvirvelsøjlen*). Tabellen viser også den gennemsnitlige ménprocent. Den gennemsnitlige ménprocent for de fire førnævnte punkter på méntabellen er stabil i perioden 2004-2008.

**Tabel III.6 Gennemsnitlig ménprocent opgjort i forhold til punkthenvisningerne (skadetype)
I den ny méntabel**

Punkt i méntabel	2004		2005		2006		2007		2008	
	Ménpct.	Antal	Ménpct.	Antal	Ménpct.	Antal	Ménpct.	Antal	Ménpct.	Antal
Hjernen	24	30	24	24	28	11	25	14	21	10
Øre/hørelse	7	275	7	327	7	266	7	485	7	354
Hvirvelsøjlen	10	274	10	269	10	200	10	355	10	269
Arme	9	246	9	299	9	334	9	646	8	562
Ben	9	4	8	29	10	25	10	58	10	39
Astma	11	67	11	62	11	51	10	71	10	47
Begrænsning i funktionskapacitet ved lunge- og hjertekarsygdomme	32	26	31	29	27	32	25	31	20	32
Eksem	9	543	9	512	9	598	9	834	9	867
Kræftsygdomme	66	82	67	105	61	115	59	119	56	121
Psykiske skader efter vold eller chok	17	62	16	124	15	90	15	115	14	166
Udenfor tabel (skøn)	9	45	14	39	16	35	9	49	10	38

III.2 Erhvervssygdomme i forskellige brancher

Antallet af anmeldelser stiger mest markant i *Undervisningsbranchen* samt inden for *Sundheds- og sociale foranstaltninger* i perioden fra 2003 til 2008. Det er sket en fordobling af anmeldelser inden for *El-, gas-, varme- og vandforsyning* i 2008 i forhold til året før.

Fremstillingsvirksomhed er den hovedbranche, hvor der er flest anmeldelser. I 2008 kom 22 procent af anmeldelserne fra denne branche. Den andenstørste "leverandør" af anmeldelser er *Sundhedsvæsen og sociale foranstaltninger*. De står for cirka 16 procent af anmeldelserne i 2008. Herefter følger *Offentlig administration, forsvar; socialsikring*, som står for 12 procent af anmeldelserne. Disse tre hovedbrancher står tilsammen for over halvdelen af anmeldelserne.

Tabel III.7 Anmeldte erhvervssygdomme opgjort efter hovedbranche

Hovedbranche/År for anmeldelse	2003	2004	2005	2006	2007	2008
Landbrug, jagt, skovbrug og fiskeri ¹⁵	240	260	343	313	329	289
Råstofudvikling	25	80	34	45	60	28
Fremstillingsvirksomhed	3.525	3.733	4.498	4.623	4.782	4.280
El-, gas-, varme- og vandforsyning	64	65	80	98	94	190
Bygge- og anlægsvirksomhed	979	1.094	1.444	1.488	1.552	1.402
Engroshandel og detailhandel	1.042	1.095	1.430	1.497	1.573	1.523
Overnatningsfaciliteter og restaurationsvirksomhed	217	264	291	362	397	380
Transportvirksomhed mv.	859	883	1.122	1.234	1.139	1.200
Pengeinstitutter, finansierings- og forsikringsvirksomhed	241	178	189	166	226	203
Fast ejendom, udlejning, forretningsservice mv.	547	697	848	929	1.068	1.086
Offentlig administration, forsvar; socialsikring	2520	2.776	2.401	2.440	2.782	2.336
Undervisning	260	363	670	712	985	930
Sundhedsvæsen og sociale foranstaltninger	1100	1.620	2.525	3.425	3.161	3.131
Kultur, forlystelser, sport mm.	397	469	657	677	800	693
Private husholdninger med ansat medhjælp		7	4	3	5	1
Ekstraterritoriale organisationer og organer	1	3	1	4	2	1
Uoplyst	359	404	404	351	455	1.447
I alt	12.376	13.991	16.941	18.367	19.410	19.120

De brancher, som tegner sig for en stor del af anmeldelserne, har ligeledes en stor andel af anerkendelserne. *Fremstillingsvirksomhed* udgør i 2008 cirka 35 procent af de erhvervssygdomme, som blev anerkendt. *Sundhedsvæsen og sociale foranstaltninger* udgør cirka 14 procent af de anerkendte erhvervssygdomme og *Bygge- og anlægsvirksomheder* udgør cirka 12 procent. Forskelle mellem fordelingen på anmeldte og anerkendte skyldes, at det er forskellige diagnoser, som de enkelte brancher giver anledning til, og anerkendelsesprocenten er forskellig for de forskellige diagnoser.

Der skal igen gøres opmærksom på, at stigningen i antallet af anerkendte erhvervssygdomme ikke udelukkende skyldes arbejdsskadereformen, men også, at Arbejdsskadestyrelsen både i 2007 og 2008 havde fokus på at få afsluttet de ældste sager (jævnfør forklaringer i indledningen til kapitlet).

¹⁵ Fiskeri er ikke længere en selvstændig branchegruppe, ændring pr. 1. januar 2008.

Tabel III.8 Anerkendte erhvervssygdomme opgjort efter hovedbranche

Hovedbranche/År for anerkendelse	2003	2004	2005	2006	2007	2008
Landbrug, jagt, skovbrug og fiskeri	96	81	70	74	131	99
Råstofudvikling	4	7	5	4	17	19
Fremstillingsvirksomhed	1.052	790	975	893	1.837	1.655
El-, gas-, varme- og vandforsyning	29	21	19	21	42	49
Bygge- og anlægsvirksomhed	327	251	329	376	619	587
Engroshandel og detailhandel	240	190	195	201	375	352
Overnatningsfaciliteter og restaurationsvirksomhed	87	41	53	61	93	101
Transportvirksomhed mv.	113	99	102	113	219	238
Pengeinstitutter, finansierings- og forsikringsvirksomhed	12	6	10	10	5	11
Fast ejendom, udlejning, forretningsservice mv.	99	54	79	76	132	161
Offentlig administration, forsvar og socialforsikring	388	350	377	306	475	464
Undervisning	45	22	28	38	68	87
Sundhedsvæsen og sociale foranstaltninger	366	266	253	369	575	670
Kultur, forlystelser, sport mm.	95	69	74	105	138	158
Private husholdninger med ansat medhjælp	0	0	0	1	0	0
Ekstraterritoriale organisationer og organer	0	0	0	0	0	6
Uoplyst	92	55	79	74	62	30
I alt	3.045	2.302	2.648	2.722	4.788	4.687

Anerkendelsesprocenten er forskellig i brancherne: for eksempel anerkendes der flere af erhvervssygdommene i *Bygge- og anlægsvirksomheder*, end der gør i branchen *Undervisning*. Man skal desuden være opmærksom på, at brancherne er af forskellig størrelse, og anerkendelsesprocenten i de små brancher kan svinge meget alene af den grund.

III.9 Anerkendelsesprocent, erhvervssygdomme opgjort efter branche

Hovedbranche/År for afvisning	2003	2004	2005	2006	2007	2008
Landbrug, jagt, skovbrug og fiskeri	33,9	33,1	28,2	26,1	37,1	27,4
Råstofudvikling	22,2	24,1	20,8	22,2	37,0	55,9
Fremstillingsvirksomhed	27,9	24,1	25,9	23,8	35,2	33,5
El-, gas-, varme- og vandforsyning	37,2	40,4	25,7	25,6	40,8	33,1
Bygge- og anlægsvirksomhed	31,6	26,6	29,3	30,1	36,2	36,1
Engroshandel og detailhandel	22,3	19,8	16,8	16,1	23,8	21,0
Overnatningsfaciliteter og restaurationsvirksomhed	37,5	18,1	20,8	18,0	27,0	24,9
Transportvirksomhed mv.	13,0	12,7	10,3	10,4	18,4	18,6
Pengeinstitutter, finansierings- og forsikringsvirksomhed	4,9	4,0	5,1	6,3	3,0	6,0
Fast ejendom, udlejning, forretningsservice mv.	17,1	9,8	11,0	9,2	14,0	15,0
Offentlig administration, forsvar og socialforsikring	15,6	13,8	16,3	13,6	18,7	17,5
Undervisning	16,3	9,2	5,0	6,2	8,4	9,7
Sundhedsvæsen og sociale foranstaltninger	31,0	21,7	12,1	15,4	16,2	21,4
Kultur, forlystelser, sport mm.	21,1	17,4	14,3	17,4	18,8	20,5
I alt	23,5	19,3	18,5	17,9	24,4	24,1

Den store stigning i 2007 og 2008 i antallet af anerkendelser pr. 1.000 beskæftigede, jævnfør tabel III.10, skyldes dels, at arbejdsskadereformen har medført flere anerkendelser, men også, at Arbejdsskadestyrelsen har haft fokus på at få afviklet de ældste sager.

Fremstillingsvirksomhed og *Råstofudvikling* har begge 4,2 anerkendelser pr. 1.000 beskæftigede, hvilket er den højeste andel af anerkendte erhvervssygdomme. *Pengeinstitutter, finansierings- og forsikringsvirksomhed* har med 0,1 den laveste andel, som det også var tilfældet for arbejdsulykker.

III.10 Andel anerkendte erhvervssygdomme pr. 1.000 beskæftigede opgjort efter branche

Hovedbranche/År for afvisning	2003	2004	2005	2006	2007	2008
Landbrug, jagt, skovbrug og fiskeri	1,1	0,9	0,8	0,9	1,6	1,2
Råstofudvikling	1,0	1,8	1,3	1,0	4,0	4,2
Fremstillingsvirksomhed	2,4	1,9	2,4	2,3	4,6	4,2
El-, gas-, varme- og vandforsyning	2,0	1,4	1,3	1,5	2,9	3,5
Bygge- og anlægsvirksomhed	1,9	1,5	1,9	2,1	3,2	3,0
Engroshandel og detailhandel	0,6	0,5	0,5	0,5	0,9	0,8
Overnatningsfaciliteter og restaurationsvirksomhed	1,1	0,5	0,6	0,7	1,0	1,1
Transportvirksomhed mv.	0,6	0,6	0,6	0,7	1,3	1,4
Pengeinstitutter, finansierings- og forsikringsvirksomhed	0,2	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1
Fast ejendom, udlejning, forretningsservice mv.	0,3	0,2	0,3	0,2	0,4	0,4
Offentlig administration, forsvar og socialforsikring	2,5	2,3	2,5	2,1	3,2	3,3
Undervisning	0,2	0,1	0,1	0,2	0,3	0,4
Sundhedsvæsen og sociale foranstaltninger	0,8	0,6	0,5	0,7	1,2	1,3
Kultur, forlystelser, sport mm.	0,7	0,5	0,5	0,7	1,0	1,1
I alt	1,1	0,9	1,0	1,0	1,7	1,6

Beskæftigelsestallene er hentet fra www.statistikbanken.dk, Danmarks Statistik.

III.3 Erhvervssygdomme opgjort efter køn

Der anmeldes flere erhvervssygdomme af kvinder end af mænd, hvilket fremgår af tabel III.11. Kvindernes andel af de anmeldte erhvervssygdomme udgør cirka 56 procent i 2006-2008. I 2008 faldt antallet af anmeldelser lidt for begge køn.

Tabel III.11 Anmeldte erhvervssygdomme opgjort efter tilskadekomnes køn

Køn/År for anmeldelse	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008
Kvinder	6.420	6.554	7.595	9.334	10.392	10.960	10.728
Mænd	6.123	5.822	6.396	7.607	7.975	8.450	8.392
I alt	12.543	12.376	13.991	16.941	18.367	19.410	19.120

Fordelingen blandt de anerkendte erhvervssygdomme er meget anderledes end de anmeldte. De erhvervssygdomme, som blev anerkendt i 2008, fordeler sig med knap 40 procent kvinder og 60 procent mænd. (tabel III.12). Forskellen mellem mænd og kvinder kan blandt andet skyldes, at det er forskellige sygdomme, som de anmelder.

Tabel III.12 Anerkendte erhvervssygdomme opgjort efter tilskadekomnes køn

Køn/År for anerkendelse	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008
Kvinder	912	1.221	909	923	968	1.733	1.857
Mænd	1.515	1.824	1.393	1.725	1.754	3.055	2.832
I alt	2.427	3.045	2.302	2.648	2.722	4.788	4.689

Mænds anerkendelsesprocent er da også langt højere end kvinders. I de seneste år er den cirka dobbelt så høj for mænd som for kvinder.

Tabel III.13 Anerkendelsesprocent i erhvervssygdomme opgjort efter køn

Køn/År for anerkendelse	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008
Kvinder	13,5	18,1	14,2	11,5	11,2	16,2	17,0
Mænd	24,6	29,3	25,3	27,3	26,6	34,3	33,0
I alt	18,8	23,5	19,3	18,5	17,9	24,4	24,1

Af tabel III.14 fremgår de to køns anerkendelsesprocenter pr. 1.000 beskæftigede. Antallet af anerkendelser pr. 1.000 beskæftigede ligger over gennemsnittet for mænd, mens kvinders ligger under. Stigningen de sidste år er relativt større for kvinder end for mænd.

Tabel III.14 Andel anerkendte arbejdsskadesager i forhold til beskæftigelse og køn ("incidensen")

Køn/År for anmeldelse	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008
Kvinder	0,7	1,0	0,7	0,7	0,7	1,3	1,4
Mænd	1,0	1,2	1,0	1,2	1,2	2,0	1,9
I alt	0,9	1,1	0,9	1,0	1,0	1,7	1,6

III.4 Erhvervssygdomme opgjort efter alder

Tabel III.15 viser, at antallet af anmeldte erhvervssygdomme stiger aldersgruppe for aldersgruppe, indtil gruppen af 50-54-årige. Herefter falder antallet af anmeldelser i hver aldersgruppe. Det mønster karakteriserer hele perioden. I 2002 var 40 procent af dem, som anmeldte en erhvervssygdom, 50 år eller derover. I 2008 var andelen steget til 44 procent. Der har især været en stigning i antallet af anmeldelser fra dem, der er 60 år eller ældre. Denne tendens gælder for hele perioden 2002-2008. Andelen af anmeldelser i aldersgrupper under 30 år blev derimod mindre i 2008 i forhold til året før. Faldet er mest markant i aldersgruppen 25-29 år. Samtidigt er der et mindre fald i antal anmeldelser fra 2007 til 2008. De, der anmelder en erhvervssygdomssag, er lidt ældre end de, som anmelder en ulykke. For ulykker er det kun knap 30 procent, som er 50 år eller derover på tidspunktet for skaden.

Tabel III.15 Anmeldte erhvervssygdomme opgjort efter tilskadekomnes alder på skadetidspunktet

Alder/År for anmeldelse	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008
under 20 år	104	104	91	121	154	197	186
20-24 år	481	427	485	494	564	712	718
25-29 år	771	769	834	873	891	1.002	895
30-34 år	1.084	996	1.174	1.419	1.445	1.489	1.468
35-39 år	1.497	1.476	1.694	1.931	1.935	1.943	1.966
40-44 år	1.690	1.655	1.919	2.365	2.674	2.740	2.582
45-49 år	1.783	1.838	2.020	2.514	2.787	2.945	2.874
50-54 år	2.008	1.964	2.196	2.764	3.076	3.212	3.125
55-59 år	1.762	1.812	2.079	2.641	2.820	2.870	2.788
60-64 år	651	626	746	951	1.081	1.284	1.348
65 år og derover	712	709	753	868	940	1.016	1.170
I alt	12.543	12.376	13.991	16.941	18.367	19.410	19.120

Som det fremgår af tabel III.16, er antallet af anerkendte erhvervssygdomme i 2008 steget mest markant i aldersgrupperne 20-24 år og 60-64 år. I andre aldersgrupper ligger antal anerkendelser nogenlunde på niveau med året før.

Tabel III.16 Anerkendte erhvervssygdomme opgjort efter tilskadekomnes alder på skadetidspunktet

Alder/År for anerkendelse	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008
under 20 år	36	50	22	32	38	61	75
20-24 år	159	203	112	112	144	223	291
25-29 år	225	290	184	151	181	270	301
30-34 år	207	257	223	201	204	359	337
35-39 år	238	308	247	272	247	443	409
40-44 år	220	317	232	270	294	526	515
45-49 år	274	334	277	320	307	570	575
50-54 år	336	433	320	338	323	679	593
55-59 år	325	391	362	428	435	745	692
60-64 år	179	205	161	230	253	452	489
65 år og derover	228	257	162	294	296	460	412
I alt	2.427	3.045	2.302	2.648	2.722	4.788	4.689

Af tabel III.17 fremgår anerkendelsesprocenterne for de forskellige aldersgrupper. I hele perioden har den ældste aldersgruppe og den yngste gruppe de højeste anerkendelsesprocenter. De to aldersgrupper fra 60 år og opefter har en anerkendelsesprocent over gennemsnittet i hele perioden. Aldersgrupperne under 30 år har ligeledes anerkendelsesprocenter over gennemsnittet i hele den syvårige periode. Forskellen mellem aldersgrupperne skyldes i hovedsagen, at det er forskellige sygdomme, der anmeldes fra de enkelte aldersgrupper. Blandt de yngre aldersgrupper er der mange hudsygdomme, som har en relativt høj anerkendelsesprocent, og blandt de ældre aldersgrupper anmeldes der mange høresygdomme, som ligeledes har en høj anerkendelsesprocent.

Tabel III.17 Anerkendelsesprocent opgjort på alder og erhvervssygdomme 2001-2007

Alder/År for anerkendelse	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008
under 20 år	30,8	46,3	32,4	31,1	30,9	37,4	43,1
20-24 år	29,5	40,8	29,6	24,6	28,6	36,0	38,7
25-29 år	26,6	33,4	26,4	20,5	21,5	29,1	31,8
30-34 år	19,0	24,6	20,9	16,8	15,5	23,9	23,0
35-39 år	15,2	19,6	17,7	15,9	14,6	21,8	20,5
40-44 år	13,2	18,0	14,6	13,3	13,1	19,6	18,4
45-49 år	14,7	17,9	15,2	15,0	13,2	19,5	19,2
50-54 år	16,1	19,9	16,9	14,4	13,4	19,8	18,9
55-59 år	18,4	22,0	19,7	19,5	18,9	24,7	23,3
60-64 år	27,6	31,7	25,4	30,1	31,6	34,6	37,4
65 år og derover	31,6	38,6	30,3	43,2	46,3	45,5	44,2
I alt	18,8	23,5	19,3	18,5	17,9	24,4	24,1

I tabel III.18 vises, hvor mange anerkendelser der er pr. 1.000 beskæftigede i de enkelte aldersgrupper. Incidensen af erhvervssygdomme stiger hen over aldersgrupperne. Incidensen er over gennemsnittet for aldersgrupper fra 50 år og højere i hele perioden.

Tabel III.18: Andel anerkendte arbejdsskadesager i forhold til beskæftigelse og alder, ("incidensen")

Alder/År for anerkendelse	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008
under 20 år	0,2	0,3	0,1	0,2	0,2	0,3	0,4
20-24 år	0,7	0,9	0,5	0,5	0,7	1,0	1,2
25-29 år	0,7	1,0	0,7	0,6	0,7	1,0	1,2
30-34 år	0,6	0,8	0,7	0,6	0,6	1,1	1,1
35-39 år	0,7	0,9	0,7	0,8	0,7	1,3	1,2
40-44 år	0,7	1,0	0,7	0,8	0,8	1,4	1,4
45-49 år	0,9	1,1	0,9	1,0	1,0	1,8	1,8
50-54 år	1,1	1,4	1,1	1,2	1,1	2,3	2,0
55-59 år	1,2	1,4	1,2	1,5	1,5	2,6	2,5
60-64 år	1,9	2,0	1,5	1,9	1,9	3,1	3,1
65 år og derover	3,5	3,9	2,5	4,3	4,0	5,9	5,0
I alt	0,9	1,1	0,9	1,0	1,0	1,7	1,6

III.5 Erhvervssygdomme opgjort efter regioner

Personer bosiddende i region Syddanmark foretager knap 29 procent af anmeldelserne i 2008. Herefter følger region Midtjylland med cirka 23 procent og region Hovedstaden med cirka 20 procent. Fordelingen har været næsten stabil over perioden.

Tabel III.19 Anmeldte erhvervssygdomme opgjort efter tilskadekomnes bopælsregion

Region/År for anmeldelse	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008
Region Hovedstaden	2.878	3.023	3.349	3.982	4.233	4.453	3.965
Region Sjælland	1.923	1.812	2.107	2.372	2.442	2.716	2.783
Region Syddanmark	3.347	3.354	3.859	4.635	5.075	5.440	5.509
Region Midtjylland	2.526	2.377	2.735	3.676	4.143	4.492	4.432
Region Nordjylland	1.355	1.427	1.537	1.941	2.050	2.173	2.275
Uoplyst	514	383	404	335	424	136	156
I alt	12.543	12.376	13.991	16.941	18.367	19.410	19.120

Med hensyn til anerkendelserne varierer fordelingen mere over tid. Variationerne skyldes dels arbejdsskadereformen, dels at der har været fokus på udvalgte områder, jævnfør indledningen i dette kapitel. Når anerkendelsesprocenten i Region Midtjylland og Region Nordjylland stiger markant i 2007, skyldes det alene administrative forhold. Der er i disse to regioner afviklet ekstraordinært mange ”gamle” sager i både 2007 og 2008. Den mest markante stigning i 2008 kan ses i region Hovedstaden.

Tabel III.20 Anerkendte erhvervssygdomme opgjort efter tilskadekomnes bopælsregion

Region/År for anerkendelse	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008
Region Hovedstaden	587	775	514	567	724	752	961
Region Sjælland	488	466	320	335	515	567	649
Region Syddanmark	474	768	530	709	629	1.465	1.276
Region Midtjylland	384	571	478	526	497	1.141	1.109
Region Nordjylland	372	336	353	396	272	805	656
Uoplyst	122	129	107	115	85	58	38
I alt	2.427	3.045	2.302	2.648	2.722	4.788	4.689

I tabel III.21 ses det, at anerkendelsesprocenten varierer over tid og mellem regionerne. Anerkendelsesprocenten fordeler sig dog mere jævnt mellem regionerne i 2008 i forhold til tidligere år.

Tabel III.21 Anerkendelsesprocent for erhvervssygdomme opgjort efter tilskadekomnes bopælsregion

Region/År for anerkendelse	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008
Region Hovedstaden	18,1	23,8	18,4	16,0	18,8	17,6	22,8
Region Sjælland	22,0	24,6	18,3	16,7	22,2	22,6	22,4
Region Syddanmark	15,4	22,1	16,4	17,9	15,0	26,0	22,9
Region Midtjylland	16,2	21,4	20,4	17,8	15,6	25,4	25,3
Region Nordjylland	24,2	25,3	24,7	25,1	20,6	32,9	28,7
I alt*	18,8	23,5	19,3	18,5	17,9	24,4	24,1

* I alt inkl. uoplyst

IV. Pludselige løfteskader

Pludselige løfteskader er udgået af loven for skader sket efter 1. januar 2004. Pludselige løfteskader er herefter omfattet af ulykkesbegrebet. Der forekommer dog fortsat enkelte anmeldelser og anerkendelser af pludselige løfteskader.

Tabel IV.1 Anmeldte pludselige løfteskader opgjort efter anmeldediagnose

Anmeldediagnose/År for anmeldelse	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008
Rygsygdomme	1.315	1.298	456	69	24	8	5
Andet	398	350	145	25	5	2	1
Uoplyst	138	62	52	7	12	3	3
I alt	1.851	1.710	653	101	41	13	9

Tabel IV.2 Anerkendte og afviste pludselige løfteskader

Afgørelse/År for anerkendelse/afvisning	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008
Anerkendt	78	88	77	72	65	27	9
Afvist	1.925	1.910	891	236	83	43	21
I alt	2.003	1.998	968	308	148	70	30
Anerkendelsesprocent	3,9	4,4	8,0	23,4	43,9	38,6	30,0
Anden afgørelse	55	72	24	7	1	0	1

Tabel IV.3 Anerkendte pludselige løfteskader opgjort efter anmeldediagnose

Anmeldediagnose/År for afvisning	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008
Rygsygdomme	45	59	45	33	44	18	6
Andet	29	24	31	36	18	8	2
Uoplyst	4	5	1	3	3	1	1
I alt	78	88	77	72	65	27	9

V. Brilleskader

Som tabel V.1 viser, er antallet af brilleskader faldet siden 2002. Dette hænger sammen med den finansieringsmodel, der blev indført i Arbejdsskadestyrelsen i 1993, hvorefter forsikrings-selskaberne skulle betale et administrationsbidrag for hver sag. Forsikrings-selskaberne vil ofte benytte adgangen til selv at behandle sager om brilleskader, da brillesager er ret enkle at behandle og ofte kun fører til erstatning i form af betaling af briller. Fra 1997 fik statsinstitutionerne ligeledes adgang til selv at behandle disse sager. Antallet af anmeldte brilleskader ser ud til at have fundet et stabilt niveau på godt 80.

Tabel V.1 Anmeldte brilleskader

Sagstype/År for anmeldelse	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008
Brilleskader	146	103	93	90	87	79	84

Tabel V.2 Anerkendte og afviste brilleskader

Afgørelse/År for anerkendelse/afvisning	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008
Anerkendt	131	76	47	56	40	43	23
Afvist	27	19	17	21	11	29	23
I alt	158	95	64	77	51	72	46
Anerkendelsesprocent	82,9	80,0	73,4	72,7	78,4	59,7	50,0
Anden afgørelse	10	12	12	28	18	23	22

VI. B-sager

Arbejdsskadestyrelsen behandler også sager efter lov om erstatning til besættelsestidens ofre, de såkaldte B-sager. Styrelsen modtager fortsat ansøgninger om erstatning efter denne lov. Det er en forudsætning for at yde hjælp efter loven, at ansøgeren:

- i mindst et år har deltaget i organiseret og belastende modstandsarbejde under besættelsestiden eller
- har været deporteret til koncentrationslejr i udlandet eller
- har været tjenstgørende på danske eller udenlandske skibe i mindst seks måneder under allieret kontrol i krigsfarvande

Det kan ses af tabel VI.1, at antallet af anmeldelser er relativt lavt og er faldende i perioden 2004-2008.

Tabel VI.1 Anmeldte B-sager

Sagsklasse/År for anmeldelse	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008
B-sager	110	27	44	41	20	16	9

Betegnelsen ”rentemodtagere” benyttes om personer, der modtager ydelser efter lov om erstatning til besættelsestidens ofre. I tabel VI.2 ses det, at antallet af rentemodtagere er faldende i hele perioden. Andelen af enkeerstatninger er steget fra at udgøre 59 procent i 2002 til at udgøre 69 procent i 2008.

Tabel VI.2 Antal rentemodtagere i B-sager

Sagsklasse/Antal sager ultimo året	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008
B-sager	4.390	4.067	3.774	3.503	3.222	2.939	2.692
- heraf enkeerstatninger	2.602	2.473	2.363	2.253	2.123	1.977	1.860